

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education

e-ISSN: 2548-0278 OMU EFD, December 2025, 44(2): 575-643

Ortaöğretimde Zorunlu İkinci Yabancı Dil Almanca Derslerinin Seçmeli Duruma Getirilmesinin Değerlendirilmesi

Evaluation of Making Compulsory Second Foreign
Language German Courses Optional in
Secondary Education

Fatma KARAMAN¹

¹Firat Üniversitesi, Elazığ, Türkiye

· fatmakaraman33@gmail.com · ORCID > 0000-0002-0461-5593

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 12 Nisan/April 2025

Kabul Tarihi/Accepted: 14 Kasım/November 2025

Yıl/Year: 2025 | **Cilt-Volume:** 44 | **Sayı-Issue:** 2 | **Sayfa/Pages:** 575-643

Atıf/Cite as: Karaman, F. "Ortaöğretimde Zorunlu İkinci Yabancı Dil Almanca Derslerinin Seçmeli Duruma Getirilmesinin Değerlendirilmesi - Evaluation of Making Compulsory Second Foreign Language German Courses Optional in Secondary Education" Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education, 44(2), December 2025: 575-643.

Etik Kurul Beyanı/Ethics Committee Approv: "Bu çalışmanın etik kurul izin belgesi Firat Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun tarih 26.03.2024 sayı 23322 ve karar 17 ile alınmıştır. - The ethics committee approval for this study was obtained from the Firat University Social and Human Sciences Research Ethics Committee dated 26.03.2024 with the number 23322 and decision 17"

ORTAÖĞRETİMDE ZORUNLU İKİNCİ YABANCI DİL ALMANCA DERSLERİNİN SEÇMELİ DURUMA GETİRİLMESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZ

Geçmişten günümüze kadar Türkiye’de yabancı dil eğitimi politikalarında birçok değişiklik yapılmıştır. Son olarak Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ortaöğretim kademesinde Almanca öğretimine ilişkin yeni bir değişikliğe gidilmiştir. Bu değişiklikle Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler dergisinin 2023 Ağustos ayı sayısında zorunlu olan ikinci yabancı dil dersinin 2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren 9. sınıftan başlamak üzere kademeli olarak zorunlu dersler arasından kaldırılarak seçmeli hâle getirileceğini belirtmiştir. Bu kararla zorunlu ikinci yabancı dil olan Almanca dersi seçmeli duruma düşürülerek Almanca öğretimine yönelik politika olumsuz bir girişimde bulunulmuştur. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı ortaöğretim kademesinde zorunlu olan ikinci yabancı dil derslerinin 2023 yılından itibaren seçmeli konuma getirilmesini bu karardan etkilenen paydaşlardan olan öğrenci ve veli görüşleri doğrultusunda değerlendirmektir. Bu kararın öğrenciler ve veliler tarafından olumlu veya olumsuz olmak üzere nasıl karşılandığını araştırmaktır. Bu amaca ulaşmak için çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan olgubilim yöntemi kullanılmıştır. Verilerin elde edilmesinde veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden faydalanılmıştır. Görüşme tekniğiyle elde edilen verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz tercih edilmiştir. Çalışmanın sonucunda hem öğrencilerin hem de velilerin alınan bu kararı ikinci yabancı dil açısından olumsuz değerlendirerek Almanca dersinin tekrar zorunlu ders olarak devam etmesini istedikleri, öğrencilerin okul ortamında Almanca öğrenme imkânlarının ellerinden alınarak gelecekte mesleki yaşamlarında ihtiyaç duyacakları yabancı dilden mahrum bırakıldıklarını düşündükleri belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yabancı Dil Eğitimi, İkinci Yabancı Dil, Almanca, Seçmeli Ders, Ortaöğretim.

EVALUATION OF MAKING COMPULSORY SECOND FOREIGN LANGUAGE GERMAN COURSES OPTIONAL IN SECONDARY EDUCATION

ABSTRACT

Many changes have been made in foreign language education policies in Turkey from past to present. Finally, the Ministry of National Education has made a new change regarding the teaching of German at the secondary education level.

With this change, the Ministry of National Education stated in the August 2023 issue of the Announcements magazine that the compulsory second foreign language course will be gradually removed from the compulsory courses and made elective, starting from the 9th grade, as of the 2023-2024 academic year. With this decision, a negative attempt was made to change the policy towards teaching German by making the compulsory second foreign language course, German, an elective course. In this context, the aim of this study is to evaluate the decision to make the second foreign language courses, which are compulsory at the secondary education level, optional as of 2023, in line with the opinions of students and parents who are among the stakeholders affected by this decision. To investigate how this decision was received, positively or negatively, by students and parents. To achieve this aim, the phenomenological method, which is one of the qualitative research methods, was used in the study. In obtaining the data, semi-structured interview technique was used among the data collection techniques. Descriptive analysis was preferred in analyzing the data obtained through the interview technique. As a result of the study, it was determined that both students and parents evaluated this decision negatively in terms of a second foreign language and wanted the German course to continue as a compulsory course again, and that they thought that the students were deprived of the foreign language they would need in their future professional lives by taking away their opportunity to learn German in the school environment.

Keywords: Foreign Language Education, Second Foreign Language, German, Elective Course, Secondary Education.

GİRİŞ

Türkiye’de yabancı dil eğitimi, eğitim sistemimizin önemli hususlarından biridir. Yabancı dil öğretimi açısından tarihî süreç incelendiğinde, zaman içerisinde yabancı dil öğretim politikaları ve uygulamalarında çeşitli değişiklikler yapıldığı, bu değişikliklerden en çok Almanca’nın etkilendiği anlaşılmaktadır (Aksöz, Balcı, 2018 ve Balcı, 2022). Geçmişten günümüze, Millî Eğitim Bakanlığı’nın uyguladığı yabancı dil stratejileri bir dizi değişikliğe uğramıştır. Yabancı dil öğretimi ile ilgili bu değişiklikler kronolojik sıraya göre incelendiğinde 1997 yılında birinci yabancı dil öğretiminin dördüncü sınıftan itibaren verilmeye başlandığı görülmektedir. 1997 yılında sekiz yıllık temel eğitim sistemine geçişle birlikte öğrenciler 4.sınıftan itibaren yabancı dil dersi görmeye başlamıştır. İkinci yabancı dil öğretiminde ise 1998 yılında MEB Almanca dersleri için “Hallo Kinder” adlı kitabı basarak 4. ve 5. sınıflarda Almanca dersini uygulamaya koymuştur (Islattı, 1999: 17). 2001–2002 Eğitim ve öğretim yılından başlamak üzere Anadolu Öğretmen Liselerine, daha sonraları ise 2004–2005 öğretim yılından itibaren de zorunlu ikinci yabancı dil dersi, Anadolu Liseleri, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Fen Liselerinin ögre-

tim programlarına eklenmiştir. 2005–2006 öğretim yılında gerçekleşen değişiklik kapsamında Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Fen Liseleri haftalık ders programlarında ikinci yabancı dil, seçmeli ders olarak, Anadolu Liselerinde ise zorunlu ders olarak haftada ikişer saat olmak üzere yer almıştır (MEB, 2006: 1 ve Balcı, 2012). Yukarıda belirtildiği gibi süreç içerisinde yabancı dil öğretiminde tek dilden çok dilliliğe yumuşak bir geçişin olduğu görülmektedir. Dolayısıyla İngilizceden sonra Almanca'nın okul kademelerinde yer alması çok dillilik ve buna bağlı olarak çok kültürlülüğün yaygınlaşmasına katkı sağlayacaktır (Koçak, 2013). Öğrencilere farklı farklı yabancı dil öğrenme olanağı sunmak; öğrencilerin meslek seçimlerinde, kendinden farklı olan diğer bir kültürü anlama, kapsamlı bakış açıları geliştirebilme gibi konularda değer katacaktır.

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 56 sayılı 19.02.2018 tarihli ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgesine göre Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Sosyal Bilimler Lisesinde ikinci yabancı dil 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda olmak üzere haftalık 2 saat zorunlu ders olarak okutulmaktaydı. (Yaprak, 2023: 299). Ancak, bu dersin zorunlu ikinci yabancı dil olarak verilmesi ve sonrasında seçmeli hâle getirilmesi gibi değişiklikler, dil eğitimi politikalarındaki değişimin sadece bir yansımasıdır. Nitekim Millî Eğitim Bakanlığı'nın Ağustos 2023 tarihinde aldığı karar, Almanca dersinin zorunlu dersler arasından çıkarılıp Almanca dersinin seçmeli konumuna getirilmesidir. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler dergisinin 2023 Ağustos sayısında zorunlu ikinci yabancı dil olarak Almanca dersinin 2023-2024 eğitim öğretim yılından başlamak üzere 9. sınıf kademesinden itibaren kademeli bir biçimde zorunlu dersler arasından çıkarılacağı belirtilmiştir (MEB, 2023). Bu kararlar zorunlu ikinci yabancı dil olan Almanca dersi seçmeli duruma getirilmiştir. Almanca'nın seçmeli hâle getirilmesine ilişkin geliştirilen bu politikayla yukarıda belirtildiği gibi yabancı dil öğretimine yönelik atılan olumlu gelişmelerin sekteye uğrayabileceği söylenebilir. Ayrıca 9. sınıf seviyesindeki öğrenciler için Almanca dersinin zorunlu dersler arasından çıkarılması, dil eğitimi alanındaki politika değişikliklerinin öğrencilerin dil tercihleri üzerindeki etkilerini görmeye de olanak verecektir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı ortaöğretim kademesinde zorunlu olan ikinci yabancı dil derslerinin 2023 yılından itibaren seçmeli konuma getirilmesinin bu karardan etkilenen paydaşlardan olan öğrenci ve veli görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve bu kararın öğrenciler ve veliler tarafından olumlu veya olumsuz olmak üzere nasıl karşılandığını araştırmaktır. Bu kararın öğrencilerin ve velilerin görüşleri doğrultusunda nasıl değerlendirildiğinin belirlenmesi noktasında çalışma özgün bir değere sahiptir. Çalışmanın araştırma soruları aşağıdaki gibidir;

- Öğrenciler Almanca dersinin seçmeli duruma getirilmesini nasıl değerlendirmektedirler?
- Velilerin Almanca dersinin seçmeli olmasına yönelik görüşleri nelerdir?

Bu araştırma Millî Eğitim Bakanlığı'nın Almanca öğretimi politikasıyla ilgili almış olduğu bu kararın Almanca dersine yönelik dil tutumunu anlamak ve farklı lise türlerindeki öğrencilerin bu değişikliğe nasıl tepki verdiğini incelemek, öğrencilerin ve velilerin dil tercihleri, kültürel etkileşimleri üzerindeki etkilerini derinlemesine anlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Ortaöğretim kademesinde zorunlu ikinci yabancı dil olan Almanca derslerinin Millî Eğitim Bakanlığının 2023 Ağustos ayında almış olduğu karar doğrultusunda seçmeli ikinci yabancı dil konumuna düşürülmesinin öğrencilerin ve velilerin görüşleri doğrultusunda değerlendirildiği bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim kullanılmıştır. Olgubilim kişilerin algılarını ve herhangi bir olay ya da duruma ilişkin deneyimlerini veri toplama araçları ile ortaya çıkarmaktır (Aslan, 2018). Bu yöntemle incelenen konuyla ilgili deneyimleri açığa çıkararak anlayabilmek için araştırma grubunu oluşturan kişilerle görüşmeler yapılır (Büyüköztürk, vd. 2013). Verilerin elde edilmesinde veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden faydalanılmıştır. Dolayısıyla Almancaya ilişkin alınan bu kararı öğrencilerin ve velilerin olumlu veya olumsuz olmak üzere nasıl değerlendirdikleri araştırılmıştır.

Araştırma Grubu

Bu çalışmanın araştırma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tercih edilmiştir. Maksimum çeşitlilik örneklemesinin tercih edilme nedeni araştırma konusuna ilişkin farklı özelliklere sahip katılımcılara ulaşarak çalışmanın amacına uygun verileri elde etmektir. Maksimum çeşitlilik örneklemesinde farklı koşullara, mekânlara ve niteliklere sahip kişiler araştırmaya dâhil edilir (Creswell, 2017). Bu yöntemin seçilme nedeni, farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrencilerin ve velilerinin dil eğitimi politikalarındaki değişikliklere karşı tutumlarını anlamak ve bu tutumların lise türleri arasındaki farklılıkları belirlemektir. Dolayısıyla bu çalışmanın araştırma grubunu Elazığ ilinde ikamet eden ortaöğretim öğrencileri ve velileri oluşturmaktadır. Araştırma makalesinin belli bir sayfa sayısı ile sınırlı olması gerektiği için idareci ve öğretmenlerden veri alınmamıştır. Araştırmanın hedef kitlesini farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrenciler ve velileri oluşturmaktadır. Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Özel Lise öğrencileri ve velileri arasından toplam 60 katılımcı **seçilmiştir**. **Aşağıda öğrenci ve veli olmak üzere iki farklı kategorideki katılımcıların demografik özellikleri tablo şeklinde verilmiştir**. Çalışmaya katılan öğrenciler Ö1, Ö2...; veliler ise V1, V2... şeklinde isimlendirilmiştir.

Tablo 1. Öğrenci Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcı sırası	Cinsiyet	Okul türü	Sınıf düzeyi
Ö1	Kadın	Fen L.	9. sınıf
Ö2	Kadın	Fen L.	9. sınıf
Ö3	Erkek	Fen L.	9. sınıf
Ö4	Kadın	Anadolu L.	9. sınıf
Ö5	Erkek	Anadolu L.	11. sınıf
Ö6	Kadın	Anadolu L.	9. sınıf
Ö7	Erkek	Anadolu L.	12. sınıf
Ö8	Kadın	Özel L.	9. sınıf
Ö9	Erkek	Özel L.	10. sınıf
Ö10	Kadın	Özel L.	9. sınıf
Ö11	Kadın	Fen L.	10. sınıf
Ö12	Kadın	Fen L.	9. sınıf
Ö13	Erkek	Fen L.	9. sınıf
Ö14	Kadın	Fen L.	9. sınıf
Ö15	Kadın	Anadolu L.	9. sınıf
Ö16	Erkek	Anadolu L.	11. sınıf
Ö17	Erkek	Anadolu L.	12. sınıf
Ö18	Kadın	Özel L.	9. sınıf
Ö19	Erkek	Özel L.	9. sınıf
Ö20	Kadın	Özel L.	10. sınıf
Ö21	Kadın	Anadolu L.	12. sınıf
Ö22	Erkek	Anadolu L.	12. sınıf
Ö23	Kadın	Anadolu L.	9. sınıf
Ö24	Kadın	Anadolu L.	9. sınıf
Ö25	Kadın	Anadolu L.	9. sınıf
Ö26	Kadın	Anadolu L.	9. sınıf
Ö27	Erkek	Anadolu L.	11. sınıf
Ö28	Kadın	Anadolu L.	10. sınıf
Ö29	Erkek	Anadolu L.	9. sınıf
Ö30	Kadın	Anadolu L.	9. sınıf

Yukarıda bulunan tablo 1’de araştırmaya katılan ortaöğretim öğrencilerinin demografik özellikleri verilmiştir. Tablo 1 incelendiğinde 7 Fen Lisesi, 17 Anadolu Lisesi ve 6 Özel Lise öğrencileri olmak üzere üç farklı okul türünden olmak üzere toplam 30 öğrenci araştırmaya katılmıştır.

Tablo 2. Veli Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcı sırası	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim durumu
V1	Kadın	35	Doktora
V2	Erkek	47	Y. Lisans
V3	Kadın	37	Lisans
V4	Kadın	39	Lisans
V5	Kadın	33	Lisans
V6	Kadın	41	Lisans
V7	Erkek	43	Önlisans
V8	Kadın	40	İlköğretim
V9	Erkek	48	Önlisans
V10	Kadın	50	Y. Lisans
V11	Erkek	60	İlköğretim
V12	Kadın	42	Lise
V13	Kadın	40	Önlisans
V14	Erkek	44	Lise
V15	Erkek	45	Lisans
V16	Kadın	39	Lisans
V17	Erkek	49	Lise
V18	Kadın	40	Lise
V19	Erkek	40	Lisans
V20	Erkek	60	İlköğretim
V21	Erkek	42	Lisans
V22	Kadın	36	Lisans
V23	Kadın	52	Lise
V24	Erkek	39	İlköğretim
V25	Kadın	48	Lise
V26	Erkek	41	Lisans
V27	Erkek	58	Lise
V28	Erkek	45	Lisans
V29	Kadın	38	Lisans
V30	Kadın	55	Lisans

Tablo 2’de veli olarak araştırmaya katılan kişilerin demografik özellikleri yer almaktadır. Tablo 2’de de görüldüğü gibi 4 ilköğretim, 7 lise, 3 ön lisans, 13 lisans, 2 yüksek lisans, 1 doktora mezunu olmak üzere toplam 30 katılımcıdan görüş alınmıştır.

Veri Toplama Araçları, Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle elde edilmiştir. Çalışmanın amacına ulaşacak şekilde araştırma grubunun konuya ilişkin görüşleri, tutumları ve deneyimlerine yönelik ayrıntılı olarak (Yıldırım ve Şimşek, 2008) veri elde etmek amacıyla bu teknik tercih edilmiştir. Görüşmelerde kullanılmak üzere

araştırmacı tarafından görüşme soruları hazırlanmıştır. Öğrenci olan katılımcılar ve veli olan katılımcılar için toplam iki farklı görüşme soru formu hazırlanmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme soruları yabancı dil öğretimi uzmanı olan iki kişiye gönderilerek uzman görüşü alınmıştır. Daha sonra uzman kişilerden gelen dönütler neticesinde sorulara son hâli verilmiştir. Öğrenci katılımcılara yöneltilen sorular aşağıda yer almaktadır:

- Almanca dersinin 9. sınıfta ikinci yabancı dil olarak seçmeli duruma getirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 9.sınıf dışında diğer sınıflarda da Almancanın seçmeli olmasını ister miydiniz?
- İkinci bir yabancı dil olarak Almanca bilmeniz sizi akranlarınız açısından avantajlı duruma getirir mi?
- İkinci bir yabancı dil bilmenin ilerde meslek hayatında sizi olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyor musunuz?
- Eğitim aldığınız okulda ikinci yabancı dil seçme konusunda size tercih hakkı tanındı mı?
- Almanca dersi yerine hangi ders veya yabancı dil seçenekleri size sunuldu?
- Almancanın ikinci yabancı dil olarak verilmesinin sizin açınızdan olumlu yönleri nelerdir?
- Almancanın ikinci yabancı dil olarak verilmesinin sizin açınızdan olumsuz yönleri nelerdir?
- Almancanın tekrar zorunlu ikinci yabancı dil olmasını ister miydiniz?
- İkinci bir yabancı dil bilmeniz iş bulmanızda sizi avantajlı bir konuma getireceğini düşünüyor musunuz?

Yukarıda görüldüğü gibi öğrenci katılımcılara yönelik olarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda katılımcılara 10 soru sorulmuştur. Buna göre sorularla Almanca dersinin 9. sınıfta ikinci yabancı dil olarak seçmeli duruma getirilmesine ilişkin genel öğrenci görüşleri, ikinci yabancı dil bilmenin genel ve mesleki açıdan avantajları, seçmeli ikinci yabancı dil konusunda öğrencilere tercih hakkı tanıma durumu, ikinci yabancı dil olarak Almanca öğrenmenin öğrenci açısından olumlu ve olumsuz yönlerine ilişkin veri elde etmek amaçlanmaktadır.

Veli katılımcılara yöneltilen sorular aşağıda yer almaktadır:

- Çocuğunuzun ikinci bir yabancı dil öğrenmesini ister misiniz?
- Hangi dili veya dilleri öğrenmesini tercih edersiniz?
- Kendi imkânlarınız ölçüsünde çocuğunuza ikinci bir yabancı dil öğrenmesi için olanak veriyor musunuz?
- MEB'in Almanca dersini ikinci yabancı dil olarak seçmeli duruma getirmesini destekliyor musunuz, bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Veli olarak sizin açınızdan bu kararın olumlu yönleri nelerdir?
- Veli olarak sizin açınızdan bu kararın olumsuz yönleri nelerdir?
- Çocuğunuzun eğitim hayatında ikinci yabancı dilin önemi konusunda ne düşünüyorsunuz?
- İkinci yabancı dil bilmenin çocuğunuzun iş hayatında avantajlı duruma getireceğini düşünüyor musunuz?

Veli olan katılımcılar için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda katılımcılara 8 soru yöneltilmiştir. Bu sorular genel olarak velilerin çocuğunun ikinci yabancı dil öğrenmesini destekleme durumu, çocuğa ikinci yabancı dil öğrenme olanakları sunma, Almanca dersinin seçmeli olmasına ilişkin genel düşünceler, alınan kararın İngilizce dersi için de geçerli olmasını isteme durumu konularında veri sunacaktır.

Veriler 14 Mayıs 2024 tarihinden başlamak üzere bir ay içerisinde elde edilmiştir. Görüşmeler araştırmacı tarafından yapılmıştır. Öğrenci katılımcılarla yapılan görüşmeler öğrencilerin ders saatleri dışında uygun oldukları saatlerde okulda yüz yüze yapılmıştır. Veli katılımcılar ile öğrenci ve öğretmen aracılığıyla iletişime geçilerek görüşmeler için uygun gün ve saat belirlenmiştir. Veli olan katılımcılarla görüşmeler ise veli katılımcıların çoğunun çalışan ebeveynler olması nedeniyle çevrimiçi yapılmıştır. Her bir görüşme yaklaşık olarak 10-12 dakika sürmüştür. Görüşmeler yapılırken araştırmacı katılımcıları etkilememek amacıyla hiçbir şekilde öznel bir değerlendirmede bulunmamıştır.

Görüşme tekniğiyle elde edilen verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Veriler; öğrencilerin, velilerin dil politikalarındaki değişikliklere karşı tutumlarını, motivasyonlarını, avantaj ve dezavantajlarını değerlendirmek amacıyla analiz edilmiştir. Her bir katılımcıyla yapılan görüşmeler önce kayıt

altına alınmış daha sonra ise bu kayıtlar etik kurallar gereği öğrenci katılımcılar için Ö1, Ö2, Ö3...; veli katılımcılar için V1, V2, V3... biçiminde adlandırılarak Word dosyasına yazılmıştır. Ses kayıt dosyaları Word dosyasına alınırken katılımcıların konuşma dilinde yaptıkları olası hatalar düzeltilerek sözcüklerin doğru biçimleri yazılmıştır. Daha sonra verilere ilişkin kategori anahtarı formu hazırlanmıştır. Sorulara verilen cevaplar uygun temalar ve kategorilere dönüştürülmüştür. Görüşme sorularında sorulan her bir soru için bu aşama gerçekleştirilmiştir. Temalara bağlı kategoriler ve alt kategoriler oluşturulup frekanslar yazılmıştır. Temalar, kategoriler ve alt kategorilerde uyum problemi olabilme durumuna bağlı olarak bazı kategorilerde düzenleme yapılmıştır. Tekrarlanan kategoriler birleştirilmiştir. Tema ve kategorilere ilişkin yabancı dil eğitimi uzmanından görüş alınarak temalar ve kategorilerin nihai hâli düzenlenerek veriler sistematik bir şekilde sunulmuştur.

Araştırmanın güvenilirlik ve geçerliği için aktarılabirlik, teyit edilebilirlik ve inandırıcılık aşamaları gerçekleştirilmiştir. Teyit edilebilirlik için uzman ve araştırmacı görüşme dökümleri ayrı ayrı incelenerek değerlendirilmiştir. Bu adımda sekiz katılımcının dökümleri incelenmiştir. Elde edilen sonuç Miles ve Huberman'ın (1994) geliştirdiği [(Görüş birliği/Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] formülüyle hesaplanmıştır. Bu formül; "güvenirlik= görüş birliği/görüş birliği + görüş ayrılığı" biçimindedir. Bu formüle göre araştırmacı ve uzman değerlendirmelerindeki uyumun %90 ve üzeri olması durumunda beklenen düzeyde bir güvenilirlik sağlanmış olmaktadır (Akt. Saban, 2008). Teyit incelemesi neticesinde en düşük %65, en yüksek ise %90 ve ortalamanın %94.7 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulguların yazım aşamasında katılımcıların cevaplarına yönelik doğrudan alıntılara yer verilip aktarılabirlik süreci gerçekleştirilmiştir. İnanırıcılığı sağlamak için katılımcılara görüşme dökümleri mail aracılığıyla gönderilerek, ifadelerinin doğru yazılıp yazılmadığının bilgisi alınmıştır. Katılımcılar görüşme dökümlerinde ifadelerin kendilerine ait olduğunu doğrulamışlardır.

Araştırma sonuçlarının, dil eğitimi politikalarının öğrenci ve veli perspektifinden değerlendirilmesinin ortaya çıkarılmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir. Bu çalışma Almanca dersinin seçmeli hale getirilmesinden hemen sonra yapılan ilk araştırma olması ve bu kararın öğrenci ve veli görüşleri doğrultusunda değerlendirilebilmesi açısından özgün değere sahiptir. Bunun yanı sıra elde edilen sonuçların ilgili kurumlarla paylaşılması neticesinde bu kararın yeniden gözden geçirilerek olumlu yönde değişikliğe gidilmesine katkı sağlayabilmesi noktasında alana katkı sağlaması beklenmektedir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma grubunu oluşturan öğrenci ve veli olmak üzere iki farklı gruptan elde edilen veriler ayrı ayrı sunulmuştur. Aşağıda öğrenci katılımcılardan elde edilen veriler yer almaktadır.

Öğrenci Katılımcılara İlişkin Bulgular

Aşağıda ortaöğretim öğrencilerinin Almanca derslerinin seçmeli duruma getirilmesine ilişkin genel görüşlerinin yer aldığı temalar tablolarda sunulmaktadır.

Tablo 3. Almanca dersinin seçmeli duruma getirilmesine ilişkin genel düşünceler

Tema	Kategoriler	Alt kategoriler	f
TEMA 1 Almanca dersinin seçmeli duruma getirilmesine ilişkin genel düşünceler	1.1. Zorunlu ders olmalıydı	1.1.1. İki yabancı dil öğrenme fırsatı	3
		1.1.2. Yeni bir dil bilme fırsatı sunması	5
		1.1.3. Empati yeteneği katması	6
		1.1.4. Farklı bir kültürü tanıma	10
		1.1.5. Seçme şansı verilmemesi	10
		1.1.6. Mesleki yeterliğe katkı	13
		1.1.7. Avantajlı duruma gelme	15
	1.2. Seçmeli ders olmalı	1.2.1. İngilizce bilmek yeterli	7
		1.2.2. Gereksiz	8
		1.2.3. Yeterli zaman ayıramama	10
		1.2.4. Zor bir dil olması	15

Öğrenci katılımcılar, ikinci yabancı dil öğrenme olanağı elde etme, farklı bir kültürü tanıma, empati yeteneği kazanma, Almanca bilmeyenlerden daha avantajlı duruma gelme ve mesleki yeterliliğini artırma gibi olumlu katkılarından dolayı Almanca derslerinin zorunlu dersler kategorisinde olması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenci katılımcıların temaya ilişkin görüşlerinden örneklerle aşağıda yer verilmiştir.

Ö1: “Almanca dersinin 2. yabancı dil olarak zorunlu kalmasını isterdim, çünkü böylece hem İngilizcenin hem de Almancamın gelişmesine büyük katkı sağlanmış olurdu.” Ö1 Almanca ve İngilizcenin aynı dil ailesine mensup olmasına bağlı olarak Almanca derslerinde öğrendiklerini İngilizceye olumlu transfer ettiğini, bu nedenle Almanca derslerinin zorunlu dersler arasından çıkarılmasının İngilizce öğrenimi üzerinde de olumsuz etkisi olduğunu belirtmiştir.

Ö6: “Dersin adı seçmeli ama bize seçmemiz için hiçbir seçenek sunulmadı. Keşke zorunlu olarak kalsaydı.” Ö6 Almanca dersi seçmeli ders statüsüne indirilse de kendilerinden seçmek isteyip istemediklerine ilişkin görüş alınmadığını Almancanın direkt ders programından çıkarıldığını ifade etmiştir.

Ö8: “Bence zorunlu ders olarak kalsa daha iyi olabilirdi. Aslında ben zaten Almanca öğrenmek istiyorum. Almancaya ilgim var ama okul olduğu sürede zaman sorunu yaşayıp kursa gitmeye vakit ayıramıyorum. Zorunlu ders olsaydı okulda Almanca öğrenmek için fırsatım olabilirdi.” Ö8 Almancanın seçmeli olmasıyla Almanca öğrenme fırsatının elinden alındığını, okul nedeniyle kursa giderek Almanca öğrenmek için ise boş zamanının olmadığını belirtmiştir.

Ö11: “Bence iyi oldu. Almanca dersi için ayrılan haftalık ders saati sadece iki. 2 derste bize ne öğretilebilecek ki. Eğer sayısı arttırılırdı zorunlu ders olarak kalmasını isterdim. Ama bence bu şartlarda böyle bir karar alınması iyi olmuş.” Ö11 haftalık iki saatlik Almanca ders saatinin dil öğrenmek için yeterli olmamasına bağlı olarak bu kısa süre içerisinde Almanca öğrenmenin mümkün olmaması nedeniyle dersin seçmeli duruma getirilmesinin olumlu bir karar olduğunu ifade etmiştir.

Ö12: “Bence zorunlu ders olarak kalmalıydı. Çünkü Almanya’da, Türkiye’de gelişmeyen genetik mühendisliği gibi birçok meslek gelişmiş durumdadır. Biz öğrencilerin de bu dili öğrenmesi ilerde Almanya’da okumak istersek ya da Alman bir şirkette, kurumda işe girmek istersek işimize yarayacağını düşünüyorum.” Ö12 Almanya’nın mühendislik alanında çok başarılı bir durumda olması ve meslek hayatına başladıktan sonra Alman şirketlerle çalışma şansı nedeniyle Almanca dersinin zorunlu ders olarak devam etmesi gerektiğini belirtmiştir.

Ö17: “İngilizceye nazaran daha zor bir dil ve öğrencilerin zorlandığı bir ders olduğu için seçmeli olması gayet mantıklı geliyor.” Ö17 Almancanın göreceli olarak İngilizce ile kıyaslandığında hem yapısal olarak zor bir dil olması hem de öğrencilerin öğrenme sürecinde zorluk çekmeleri nedeniyle seçmeli duruma getirilmesini olumlu bir karar olarak değerlendirmiştir.

Ö20: “Almanca derslerine yeterli zaman ayrılmıyor bence. Benim genel olarak dile ilgim var. İngilizceyi seviyorum, Almancayı da sevdim. Ama ders saatimiz çok az. Bu yüzden yeterli geldiğini düşünmüyorum. Dersi tamamen kaldırmak yerine ders saati arttırılırdı keşke.” Yabancı dil öğrenmeye ilgi ve isteği olan Ö20 Almanca ders saatlerinin az olması nedeniyle Almancanın öğrenilemediğini, Almanca derslerini kaldırmak yerine ders saatlerinin arttırılmasının kendileri için daha yararlı olacağını belirtmiştir.

Ö26: “Bence seçmeli hale getirilmesi yerine ana bir ders olarak devam ettirilmesi gerekiyordu. Çünkü yeni bir dil öğrenmek, yeni bir ruha sahip olmak demek, bize farklı kültürleri tanımamız için bir yol açar. Bunun dışında farklı düşüncelere farklı bir açıdan bakmamızı sağlar. Kültürleri tanımamızı sağlar. Kültürlerin birbirine daha iyi bakmasını, birbirlerini anlamalarını, empati yapmalarını sağlar.” Yabancı dil farkındalık düzeyi yüksek olan Ö26 yeni bir dil öğrenmenin yeni kültürleri tanımayı, onlarla empati kurmayı, bakış açılarının geniş olmasını, farklı kültürel

yapılara sahip toplumların dil aracılığıyla birbirlerini anlamalarını sağlayacağı için Almanca dersinin zorunlu ders olarak sürdürülmesinin gerekliliğini ifade etmiştir.

Ö29: “Bence çok saçma bir uygulama, çünkü onun yerine Adab-ı Muaşeret görüyoruz. Adab-ı Muaşeret, keşke bir şey katsa, hiçbir şey katmıyor ama Almanca olunca iş hayatında da sosyal ilişkilerde de bir avantajımız olur diye düşünüyorum.” Ö29 Almanca dersi yerine ders programına eklenen “Adab-ı Muaşeret” dersinin kendilerine gerek akademik gerekse de kültürel ve ahlaki olarak bir katkı sağlamadığını; ancak Almanca öğrenmenin hem mesleki hem de kültürel bağlamda kişiye avantaj sağlayacağını belirtmiştir.

Tablo 4. 9. sınıf dışında diğer sınıflarda da Almanca dersinin seçmeli olması

Tema	Kategoriler	Alt kategoriler	f
TEMA 2 9. sınıf dışında diğer sınıflarda da Almanca dersinin seçmeli olması	2.1. Seçmeli ders olmalı	2.1.1. Evet	6
	2.2. Zorunlu ders olarak kalmalı	2.2.1. Evet	22

Öğrenci katılımcılardan 10., 11. ve 12. sınıflarda da Almanca derslerinin seçmeli olmasını isteyip istemediklerine ilişkin görüş alınmıştır. 6 katılımcı Almanca dersinin seçmeli olmasını; 22 katılımcı ise zorunlu ders olarak devam etmesini dile getirmiştir. Katılımcılar bu soruya sadece evet ve hayır şeklinde yanıt vermişlerdir. Tablo 4’teki verilerden de anlaşıldığı gibi katılımcıların büyük bir bölümü Almanca dersinin zorunlu ders olarak kalmasını istemektedir. Aşağıda örnek olarak katılımcıların görüşlerine direkt yer verilmiştir.

Ö17 “Evet, zorlayıcı bir dil olduğu için tüm sınıflarda seçmeli olmasını isterdim.” Ö17 Almancanın kendisi için zor bir ders olmasına bağlı olarak dersten muaf olması için tüm sınıflarda Almancanın seçmeli ders olmasını istemektedir.

Ö21: “Hayır tabii, fakat bir iş yapılıyorsa ya tam ya da hiç yapılmaması gerekiyor. Bence dokuzuncu sınıfta eğer seçmeli hale getiriliyorsa, dokuzuncu sınıftan sonra öğrencilerin Almancaya olan ilgileri azalacağı için seçeceklerini düşünmüyorum. Bu yüzden ya dokuzuncu sınıfta da var olmalıydı ya da bütün sınıflarda seçmeli hale getirilmeliydi”. Ö21 alınan bu kararın kendi içerisinde tutarsız olduğunu, 9. sınıfta seçmeli olarak sunulan Almanca dersinin öğrencilerin Almanca öğrenmeye ilişkin ilgi ve isteğini olumsuz etkileyebileceğine bağlı olarak ilerleyen yıllarda diğer sınıflarda da Almanca öğrenmeye yönelik motivasyonlarının düşmesine neden olacağını belirtmiştir.

Ö22: “Hayır bence ana ders olarak uygulanmalı İngilizce gibi yine. Çünkü öğrenciler yurt dışına gittiği zaman daha böyle bilinçli olarak hareket edebilir. Zorluk çekmezler”. Ö22 yabancı dil bilmenin uzun vadede öğrencilere avantaj sağlayacağına vurgu yaparak yurt dışında bulunulması ya da çalışılması durumunda temel bir

ihtiyaç olduğunu, bu nedenle de öğrencilerin elinden ikinci yabancı dil öğrenme fırsatlarının alınmaması gerektiğini ifade etmiştir.

Ö26: “Hayır, bence ana ders olarak kalmalıydı. Hatta dokuzuncu sınıfta da ana ders haline getirilmeli. İlkokul değil de, yani İngilizce gibi ikinci sınıftan beri değil de beşinci sınıftan beri getirilebilir. Ne kadar erken başlarsak kendimizi daha ileri seviyeye götürebiliriz.” Ö26 Almanca dersinin sadece 9. sınıfta değil de İngilizce gibi temel eğitim seviyesinden başlanarak daha erken dönemlerde öğretim programlarında yer alması gerektiğini ifade ederek erken yaşta yabancı dil öğretimine vurgu yapmıştır.

Tablo 5. İkinci yabancı dil olarak Almanca bilmenin öğrenciyi akranlarına kıyasla avantajlı duruma getirme durumu

Tema	Kategoriler	f	Alt kategoriler
TEMA 3 İkinci yabancı dil olarak Almanca bilmenin öğrenciyi akranlarına kıyasla avantajlı duruma getirmesi	3.1. Avantajlı	26	3.1.1. İş bulma olanağı sağlaması
			3.1.2. İşverenlerin bilinen dil sayısına önem vermesi
			3.1.3. Etkili iletişim
			3.1.4. Farklı kültürleri tanıma
			3.1.5. Herkes tarafından bilinmemesi
			3.1.6. Vizyon sahibi olmak
			3.1.7. Farklı düşünme
			3.1.8. Özgüven sağlaması
			3.1.9. Yurt dışında öğrenim görebilme
			3.1.10. Sosyalleşme
	3.2. Avantaj sağlamaması	4	3.2.1. Daha yaygın olan dillerin öğrenilmesi

Tablo 5 incelendiğinde 26 katılımcının Almanca bilmelerinin kendilerine Almanca bilmeyen akranlarına kıyasla daha avantaj sağladığını, 4 katılımcı ise avantaj sağlamadığını ifade etmiştir. Katılımcılar Almanca bilmelerinin iş bulma, iletişim kurma, farklı bir kültür tanıma, özgüven sahibi olma gibi hem mesleki hem sosyal hem de kişisel gelişim açısından kendilerini avantajlı duruma getireceğini belirtmişlerdir. Aşağıda örnek olarak katılımcıların görüşlerine direkt yer verilmiştir.

Ö4: “Kesinlikle ileride meslek hayatımıza olumlu yönde etki edeceğini düşünüyorum. Bir iş başvurusu yaptığımda CV imde Almanca bildiğim yazarsa eğer bence bu beni diğerlerine göre daha avantajlı hale getirir.” Ö4’e göre Almanca bilmenin mesleki açıdan kendisini ön plana çıkararak iş başvurusunda tercih edilebilecek bir kişi haline getirmektedir.

Ö8: “Evet, kesinlikle geçerir. Artık günümüzde herkes İngilizce biliyor olarak sayılıyor. Sanki bu yabancı dil olarak değilmiş gibi. O yüzden Almanca bilmemiz bizi kesinlikle akranlarımızın önüne geçirir.” Ö8 günümüzde artık herkesin İngilizce bildiği kabul edildiğinden İngilizceye alternatif olarak Almanca öğrenmenin kişiyi Almanca bilmeyenlerden daha çok tercih edilebilir bir duruma getirdiğini belirtmiştir.

Ö11: “Tabi ki iletişim yönümüz daha kuvvetli olur ve farklı kültürleri tanımış oluruz.” Ö11’e göre ikinci yabancı dil konuşabilmenin kişiye yeni ve farklı bir kültür tanıma fırsatı vererek kişinin iletişim becerisinin gelişimine katkı sağlar.

Ö14: “Hayır, çünkü tamam bilmemiz de yararımıza olacaktır fakat Çince, Arapça, İspanyolca gibi dünya dili hâline gelmiş milyarlarca insan tarafından konuşulan diller dururken Almancanın çok da bir faydası olmaz.” Ö14 Almanca yerine son dönemlerde ön plana çıkan Arapça, Çince ve İspanyolca dillerinden herhangi birisini öğrenmesinin kendisini akranlarına kıyasla daha avantajlı duruma getireceğini ifade etmiştir.

Ö26: “Tabi ki getirir, çünkü bir ortamda saygınlığımız artar ve insanlar bizi tebrik edince özgüvenimiz de buna bağlı olarak oldukça artar. Bu da kendimize güvenmemizi, daha iyi şeyler yapabileceğimize inanmamızı sağlar.” Ö26 Almanca bilmenin sadece mesleki, akademik ve kültürel katkılarının olmadığını; kişinin takdir edilmesine bağlı olarak özgüven duygusunun gelişimini de destekleyeceğini belirtmiştir.

Tablo 6. İkinci yabancı dil olarak Almanca bilmenin meslek hayatına katkılarına ilişkin öğrenci görüşleri

Tema	Kategoriler	f	Alt kategoriler
TEMA 4 İkinci yabancı dil olarak Almanca bilmenin meslek hayatına katkıları	4.1. Olumlu	26	4.1.1. Yabancı kaynaklardan alanı takip etmek 4.1.2. Meslekte tanınır olma 4.1.3. Yurt dışında çalışabilme 4.1.4. Yabancı meslektaşlarla iletişim kurabilme 4.1.5. Yabancı kaynaklara ulaşabilme 4.1.6. Yabancı şirketlerde çalışabilme
	4.2. Avantaj sağlamaması	4	4.2.1. Daha yaygın olan dillerin öğrenilmesi

Katılımcılardan diğer bir soruda Almanca bilmenin mesleki hayatlarına katkılarının neler olduğuna yönelik görüş alınmıştır. 26 katılımcı Almanca kaynaklardan alanı takip etme, meslekte tanınan biri olma, yurt dışında çalışabilme, Alman şirketlerle çalışabilme gibi Almancanın meslek hayatlarına katkı sağladığını, 4 katılımcı ise dünyada yaygın olarak konuşulan diğer yabancı dillerin bilinmesinin kendileri için mesleki açıdan faydalı olacağını dile getirmişlerdir. Aşağıda örnek olarak katılımcıların görüşlerine direkt yer verilmiştir.

Ö5: “Kesinlikle etkileyeceğini düşünüyorum. Farklı kültürler ve mevkilerde insanlarla tanışarak ilişkilerimizi geliştiririz. Kültürel farkındalığı sağlamış oluruz.” Ö5’e göre Almanca bilmek farklı sosyo-ekonomik yapılara sahip insanlarla iletişim kurma olanağı sunarak mesleki hayatın gelişimine katkı sağlar.

Ö11: “Evet düşünüyorum, çünkü ilerde mühendislik ya da tıp dallarından birini seçmeyi düşünüyorum. İlgili mesleklerde farklı ülkelerle çalışabilmek için ekstra yabancı dil bilmek önemli.” Ö11 ilerleyen süreçlerde mesleki tercihlerini mühendislik ve tıp dallarından herhangi birinde yapmak istediğini, dolayısıyla bu meslekler için de Almanca bilmesinin kendisine mesleki katkılar sağlayacağını ifade etmiştir.

Ö24: “Düşünüyorum, çünkü global çağda yaşıyoruz ve artık teknoloji çağına girmiş bulunmaktayız. Bu yüzden diğer ülkelerle etkileşimlerimiz çok fazla olacak. Bir sürü yurt dışına giden insan olacak. Yurt dışından buraya gelen birçok insan olacak umuyoruz ki. Bu yüzden dillerin gelişimi ve insanların birbiriyle anlaşabilmesi için dil bilmek çok önemli. Ayrıca Hukuk okumak istediğimden Almanca bildiğim takdirde çok daha fazla kaynağa ulaşabileceğimi ve bunun da beni daha avantajlı duruma getireceğini biliyorum.” Ö24 teknolojinin gelişmesine bağlı olarak artık ülkeler arasındaki sınırların kalktığını ve ülkelerin birbirleriyle ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi açıdan sürekli iletişim halinde olduklarını, bu durumun bir sonucu olarak da ikinci yabancı dil bilmenin ilgili dildeki kaynakları okuyabilmek açısından fayda sağlayacağını belirtmiştir.

Ö26: “Tabi ki daha yüksek, yani maddi miktarda daha iyi yerlere gelmemizi ve daha iyi seçenekler elde etmemizi sağlar. Çünkü şu an ülkemizin durumu ile yurt dışındaki bölgelerin durumu aynı değil. Onlar daha ileri seviyede ve oraya gidersek bize daha çok değer verilebilir. Yani oradaki imkânlar daha fazla olduğu için daha iyi yerlere gelebiliriz.” Ö26 Türkiye ile Almanya’nın ekonomik açıdan gelişmişlik düzeyine dikkat çekerek Türkiye’ye kıyasla Almanya’da kişinin icra ettiği mesleğin ekonomik karşılığının daha fazla olduğunu, mesleki açıdan daha iyi yerlere gelinebileceğini ifade ederek Almanca bilmenin yurt dışında yaşama imkânı sunarak statü ve ekonomik birçok katkısının olacağını vurgulamıştır.

Tablo 7. Okulun ikinci yabancı dil seçme konusunda tercih hakkı tanınması

Tema	Kategoriler	f
TEMA 5 İkinci yabancı dil seçme konusunda tercih hakkı tanınması	5.1. Evet	0
	5.2. Hayır	30

Katılımcıların diğer bir soruda okul idaresinin öğrencilerden ikinci yabancı dil olarak Almanca dersini seçmek isteyip istemediklerine ilişkin fikirlerinin alınmasına yönelik görüşleri alınmıştır. Katılımcıların tümü okul yönetiminin Almanca dersini seçmek isteyip istemediklerine ilişkin fikirlerinin alınmadığını ifade etmişlerdir. Elde edilen verilerden öğrencilere ikinci yabancı dil seçme konusunda tercih hakkı tanınmadığı anlaşılmaktadır. Aşağıda örnek olarak katılımcıların görüşlerine direkt yer verilmiştir.

Ö21: “Hayır, bize tercih hakkı tanınmadı ve bizim zamanımızda Almanca dersi dokuzuncu sınıflarda seçmeli ders değildi. Bu yüzden Almanca dersi gördük ve ben bunun çok faydasını gördüm. Yani seçmeli olmaması bence bütün öğrenciler için daha faydalı olacaktır.” 10 sınıf olan Ö21 söz konusu karar çıkmadan önce 9. sınıfta Almanca dersi aldığını ve Almanca dersinin kendileri için çok faydalı olduğunu, dolayısıyla zorunlu ders olarak devam etmesinin gerekli olduğunu ifade etmiştir.

Ö23: “Hayır, tanınmadı. Bize direkt idare kendisi Almanca yerine farklı seçmeli ders koydu. Bir saatlik Adab-ı Muaşeret diye yeni bir ders koydu ve aşırı verimsiz geçtiğini düşünüyorum. Hiçbir şey yapmıyoruz, sadece oturuyoruz ve sınav zamanı hoca soruları verip herkes yüz aldı yani. Hiçbir işimize de yaramadı. Kitabı da yok zaten. Ne işleyeceğimizi de bilmiyoruz. Öyle verimsiz geçen bir saat bence.” Ö23 okul yönetiminin öğrencilerden Almanca dersini seçip seçmek istemediklerine yönelik fikirlerinin alınmadığını, Almanca dersi yerine idarenin Adab-ı Muaşeret dersini verdiğini, bu derste ise belirli bir içeriğin aktarılmaması nedeniyle dersin boş geçtiğini, sınav zamanında dersin öğretmeni tarafından soruların önceden öğrencilerle paylaşılarak yüksek notların alındığını belirtmiştir.

Ö29: “Hayır, tercih hakkı tanınmadı. Direkt okula geldiğimiz gibi Adab-ı Muaşeret gördük. Çok garipti bence. Bize hiçbir şey sorulmadı. Hep aynı şeyler zaten insanların bildiği şey Adab-ı muaşeret öğretiyorlar. İnsanlar ne yapmaları gerektiğini biliyor.” Ö29 Almanca dersi seçmeli olmasına rağmen kendilerine dersi seçme hakkı tanınmadığını, okul idaresi tarafından direkt olarak Almanca dersi yerine Adab-ı Muaşeret dersi verildiğini, bu derste ise gerek aile ortamında gerekse de sosyal çevrede örtük olarak öğrenilen ahlaki davranış ve görgü kurallarının verilmesine bağlı olarak bu dersin gerekli olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 8. Almanca dersi yerine öğrenciye sunulan ders seçenekleri

Tema	Kategoriler	f
TEMA 6 Almanca dersi yerine öğrenciye sunulan seçmeli dersler	6.1. İkinci yabancı dil	0
	6.2. Astronomi	5
	6.3. Bilişim Teknolojileri	7
	6.4. Hz. Muhammed'in hayatı	9
	6.5. Adab-ı Muaşeret	9

Tablo 8’de Almanca dersi yerine öğrencilere verilen dersler yer almaktadır. Okul yönetimi öğrencilere “Adab-ı Muaşeret, Astronomi, Hz. Muhammed’in hayatı ve Astronomi derslerini vermiştir. Aşağıda örnek olarak katılımcıların görüşlerine direkt yer verilmiştir.

Ö24: “Seçenekler sunulmadı, idare seçmiş sanırım dersleri. Biz herhangi bir şey yapmadık. Astronomi bilimleri, astronomide zaten astronomi işlemiyoruz. Fizik

işliyoruz ama Adab-ı Muaşeret dersinin de pek katkısı olduğunu düşünmüyorum. En azından Almanca olsaydı daha iyi olurdu çünkü hem Adab-ı Muaşeret hem Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi hem Hazreti Muhammed'in Hayatı hepsi birden aynı şeyi anlatıyor. O yüzden Almanca olsaydı farklı bir içerik olurdu. En azından hani 5 ders din görmek yerine 2 ders Almanca görmek daha iyi bence.” Ö24 idare tarafından ders programlarına astronomi ve Adab-ı Muaşeret dersinin eklendiğini, astronomi dersinin amacına ve içeriğine uygun bir şekilde işlenmediğini, ilgili derste fizik dersi işlendiğini, bu dersler yerine Almanca dersinin olmasının kendileri için daha faydalı olacağını ifade etmiştir.

Ö29: *“Sadece Adab-ı Muaşeret geldi, bir de sanırım bilişim teknolojileri geldi. Bilgisayar da çok boş geçiyor zaten. Hiçbir şey öğrendiğimi düşünmüyorum. Adab-ı Muaşerette zaten bildiğimiz şeyler öğretiliyor.”* Ö29 Almanca dersi yerine yine Adab-ı Muaşeret ve bilişim teknolojilerinin verildiğini, bu derslerin ise verimli geçmediğini, örneğin Adab-ı Muaşeret dersinde belirli bir ders içeriğinin ve kitabının olmadığını, günlük hayatta bildikleri görgü kurallarının anlatıldığını belirtmiştir.

Tablo 9. Almancanın ikinci yabancı dil olarak verilmesinin öğrenci açısından olumlu ve olumsuz yönleri

Tema	Kategoriler	f	Alt kategoriler
TEMA 7 Almancanın ikinci yabancı dil olarak verilmesinin öğrenci açısından olumlu ve olumsuz yönleri	7.1. Olumlu	26	7.1.1. Akademik hayata katkı
			7.1.2. Hafızayı geliştirme
			7.1.3. Farklı bir kültür tanıma
			7.1.4. Yeni bir dil öğrenmeye ilişkin olumlu algı geliştirme
			7.1.5. Kişisel gelişime katkı sağlaması
			7.1.6. Farklı dilleri öğrenmeye de teşvik etmesi
			7.1.7. Yabancı kişilerle iletişim kurabilme
			7.1.8. Yurt dışında yaşama isteği
			7.1.9. Geleceğe yatırım
			7.1.10. Kültüre katkı sağlaması
			7.1.11. İş bulmayı kolaylaştırması
			7.1.12. Mesleki gelişime katkı
			7.1.13. Yabancı dile karşı önyargıyı kırma
7.2. Olumsuz	4	7.2.1. Almanca öğretiminin nitelikli olmaması	
		7.2.2. Dersin sadece sınav odaklı anlatılması	
		7.2.3. İletişim kurmaya yönelik ders anlatılmaması	

Katılımcılardan diğer bir soruda Almancanın ikinci yabancı dil olarak verilmesinin kendileri açısından olumlu ve olumsuz yönlerinin neler olduğuna ilişkin görüşler alınmıştır. Tablo 9'da da görüldüğü gibi 26 katılımcı Almanca dersini almanın olumlu; 4 katılımcı ise olumsuz olduğunu ifade etmiştir. 26 katılımcı Almanca bilmenin yabancı dile ilişkin önyargıyı kırma, iş bulmayı kolaylaştırma, kültürel ve akademik katkı, geleceğe yatırım, hafızayı geliştirme, yabancı kişilerle iletişim ku-

rabilme, yurtdışında yaşama, dile ilişkin olumlu algı geliştirme gibi birçok olumlu yanlarının olduğunu belirtmişlerdir. Buna yönelik olumsuz görüş bildirenler ise görüşlerini Almanca öğretiminin nitelikli olmaması, dersin sadece sınav odaklı anlatılması, iletişim odaklı ders anlatımının yapılmaması gibi nedenlere dayandırmışlardır. Aşağıda örnek olarak katılımcıların görüşlerine direkt yer verilmiştir.

Ö5: *“İngilizce dışında farklı bir dil öğrenmek gerçekten güzel, Almanca olması daha güzel. Almanca dersini görmeden Almanların gelenek ve göreneklerini, nasıl bir dil, hayat tarzları olduğunu bilmiyordum, şimdi biliyorum dil, kültür bilgimin gelişmesinde önemli bir etki oldu.”* Ö5 Almanca dersi sayesinde sadece yeni bir dil öğrenmediğini belirterek Alman gelenekleri ve kültürü hakkında da bilgi sahibi olmasına bağlı olarak yabancı dil öğreniminin sadece dilsel katkısına değil, kültürel yönden katkılarına da dikkat çekmiştir. Bunun yanı sıra Almanca dersinin kendisine çok yönlü katkısının olduğunu ifade etmiştir.

Ö11: *“Farklı bir dil hakkında fikir sahibi olmak belki teşvik edici olabilirdi. Okul dışında da Almanca öğrenmeye itebilir beni.”* Ö11 okuldaki Almanca dersinin öğrencinin okul dışı ortamlarda da Almanca öğrenilmesine teşvik edeceğini ifade ederek Almancaya ilişkin tutumu da olumlu etkilediğini belirtmiştir.

Ö21: *“Kültürel ve sosyolojik açıdan insanların ikinci dil bilmesi çok önemli bir şey ve bu dil Almanca yani çok global bir dil olduğu için bütün dünya ülkelerinde neredeyse ikinci bir dil olarak öğretiliyor zaten. Almanca bilmemiz bizim için İngilizceden sonra hem iş bulma imkânı açısından hem kültürel olarak etkileşim açısından çok faydalı olacak. Bu yüzden Almanca öğrenmenin etkisi benim üzerimde olumlu yönde olduğunu düşünüyorum.”* Ö21'e göre dünyada yaygın konuşulan bir dil olması nedeniyle Almanca hem iş bulma hem de kültürel zenginlik açısından önemlidir.

Ö22: *“Ben pek bir önemini göremedim, çünkü okulda verilen Almanca eğitiminin çok yararlı olduğunu düşünmüyorum. Daha üst düzey bir Almanca eğitimi verilebilir.”* Ö22 okullardaki Almanca öğretim sürecinin verimli olmaması nedeniyle Almanca dersinin olmasının olumlu yönünün olmadığını belirtmiştir.

Ö26: *“Çok merak ettiğimiz konularda makaleler yabancı dilde oluyor, çeviri de çok doğru olmadığı için tam olarak anlayamıyoruz. Ne demek istediğini bilirsek daha rahat olur. Daha sağlıklı araştırmalar yaparız.”* Ö26 Almanca yazılan makalelerin çevirilerinden araştırmaların yapılmasının bazen yanlış bilgi vermesi nedeniyle Almanca bilmenin doğrudan Almanca yazılan çalışmalara ulaşmayı mümkün kılacağını ifade etmiştir.

Ö28: *“Almancayı okullarda daha rahat, anlaşılır ve etkili bir öğretim sağlayarak ikinci bir yabancı dil öğrenmemizde katkıda bulunmaktadırlar. Diğer yabancı dillere karşı önceden olan önyargımı kırmama yardımcı olur.”* Ö28 okulda Almanca dersi-

ni almalarının önceden yabancı dile ilişkin oluşturduğu ön yargısının kırılmasını sağlayarak dile yönelik olumsuz tutumunun olumlu yönde gelişmesine katkı sağladığını belirtmiştir.

Ö2: *“Olumsuz yönleri bu dillerin bize sadece sınav odaklı anlatılması.”* Ö2 Almanca okullarda ikinci yabancı dil olarak verilmesinin dersin iletişim kurmaya yönelik değil de sadece sınav odaklı ders anlatımının yapıldığına dikkat çekerek verimli bir ders anlatımının yapılmamasına bağlı olarak başarılı bir öğretim sürecinin gerçekleşmediğini ifade etmiştir.

Ö3: *“Asıl değinilmesi, önem verilmesi gereken konuya çok değinilmeden anlatılıyor. Bence bu derste amaç gireceğimiz sınavlar değil de en azından bu dilde kendimizi anlatacak seviyeye gelmemiz olmalı.”* Ö3 de Ö2 ile aynı düşünceleri paylaşarak Almanca derslerinin amaca uygun bir şekilde iletişim odaklı değil de sınavları geçmeye yönelik olarak işlendiğini, bu nedenle Almanca basit düzeyde dahi iletişime yönelik cümlelerin kurulamadığını belirtmiştir.

Ö24: *“Olumsuz yönleri olmaz, çünkü bize devletin bir katkısı bu, bunun da kaldırılması saçma. Bu imkândan yararlanmamız lazım. Herkesin dil öğrenmek için imkânı olmayabiliyor, çünkü değil mi? Hem parasal olarak hem zaman olarak bizden götürür.”* Ö24'e göre Almanca devlet okullarında öğrencilere sunulması hem zamansal hem de maddi açıdan avantajlı bir durumdur, çünkü herkes Almanca öğrenmek için yeterli zamana ve maddi güce sahip olabilir.

Tablo 10. Almanca dersinin yeniden zorunlu ikinci yabancı dil olmasını isteme durumu

Tema	Kategoriler	f
TEMA 8 Almanca'nın tekrar zorunlu ikinci yabancı dil olmasını isteme	8.1. Evet	26
	8.2. Hayır	4

Diğer bir soruda katılımcılardan seçmeli olan Almanca dersinin yeniden zorunlu ikinci yabancı dil olmasını isteyip istemediklerine yönelik görüş alınmıştır. Tablo 10'da da gösterildiği gibi 4 katılımcının Almanca dersinin zorunlu ders olmasını istemediği; 26 katılımcının ise Almanca'nın yeniden zorunlu ders olmasını istediği anlaşılmaktadır. Aşağıda örnek olarak katılımcıların görüşlerine direkt yer verilmiştir.

Ö22: *“Kesinlikle istiyorum, çünkü bizden sonraki nesillerin daha bilinçli, kültürlü, her yönden donanımlı yetiştirilmesi gerekiyor.”* Ö22 gün geçtikçe toplumun daha nitelikli bireylere ihtiyaç duyacağı öngörüsüne bağlı olarak eğitim sisteminizin kültürlü, yabancı dil bilen ve mesleki yeterliliği yüksek olan yeni nesillerin yetiştirilmesine fırsat verecek biçimde düzenlenmesi ve ikinci yabancı dil öğretiminin desteklenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Ö25: “Evet, sonuçta tek bir dil bilip başka bir dile geçiş yaparken mesela en basit yönden onun telaffuzunu yapmakta zorlanırdık ve farklı bir dil bilirsek diğer yabancı dillere geçiş yapmamız da bence kolaylık olurdu. O yüzden zorunlu olmasını isterdim.” Ö25 birden çok yabancı dil öğrenmenin yeni bir yabancı dil öğrenim sürecini kolaylaştıracağını, çok dilli öğrenme ortamlarının sadece akademik yönden yabancı dil öğretimine katkı sağlamadığını, öğrenenlerin diğer yabancı dillere ilişkin algı ve tutumlarını da olumluya çevireceği için yabancı dil bilincini oluşturacağını belirtmiştir.

Ö27: “Evet, Almanca dersinin tekrar zorunlu ikinci yabancı dil olarak getirilmesini isterim. Öğrenciler olarak ikinci yabancı dil için bir talep vardı. Onun yerine getirilen derslerin hiçbir yararı olmadı. Yerine getirilen derslerin kitabı bile yok. Öğrenciler Almanca’yı seviyor.” Ö27’nin ifadelerinden öğrencilerin Almanca dersine yönelik talepleri olmasına rağmen Almanca dersinin öğretim programından çıkarılarak başka derslerin ders programına eklendiği, Almanca yerine ikame edilen derslerin sistematik bir içeriğinin belirlenmemiş olması nedeniyle ders kitaplarının olmadığı; bu nedenle bu derslerden verim alınmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 11. İkinci bir yabancı dil bilmenin iş bulmada avantajlı bir konuma getireceği

Tema	Kategoriler	f	Alt kategoriler
TEMA 9 İkinci bir yabancı dil bilmenin iş bulmada avantajlı bir konuma getireceği	9.1. Evet	26	9.1.1. İstediğin yerde çalışma imkanı sunması
			9.1.2. İngilizcenin yetersiz olması
			9.1.3. İş yerinde konumunu yükseltmesi
			9.1.4. İngilizceyi herkesin bilmesi
			9.1.5. Mühendislik ve tipta avantaj sağlaması
			9.1.6. Uluslararası alanlarda çalışma olanağı sunması
			9.1.7. Teknoloji çağında yaşanılması
			9.1.8. Yeni iş kapıları açması
			9.1.9. Yurt dışındaki olanaklardan faydalanılması
			9.1.10. Sağlık alanına katkısı
	9.2. Hayır	4	9.2.1. Daha yaygın olan dillerin öğrenilmesi

Katılımcılardan ikinci yabancı dil bilmenin kendilerini avantajlı bir duruma getirip getirmediğine yönelik görüş alınmıştır. Elde edilen verilere göre 26 katılımcı Almanca bilmelerinin kendilerini işe girme konusunda avantajlı duruma getireceğini; 4 katılımcı ise avantajlı duruma getirmediğini ifade etmiştir. Katılımcılar Almanca bilmenin istediği yerde çalışma imkânı sunması, terfi edebilme, yurt dışı fırsatlarından faydalanma, yeni iş fırsatları sunması gibi kendilerini birçok açıdan avantajlı duruma getireceğini belirtmiştir. Aşağıda örnek olarak katılımcıların görüşlerine direkt yer verilmiştir.

Ö1: “Tabii ki de. En basitinden herhangi bir yerde bana ve benim yaşam standartlarıma uygun bir iş bulamadım diyelim. Ben de son çareyi Almanya’da buldum ya da Almancanın oldukça yaygın olduğu başka bir ülkede. Bulduğum işi yaparken bir yandan Almanca öğrenmek oldukça zorlayıcı ve kasvetli olurdu ama Almanca bilsem böyle bir durum yaşamam.” Ö1 kendi ülkesinde istediği standartlarda bir iş bulamaması durumunda ya Almanya’da ya da Almancanın konuşulduğu diğer ülkelerde çalışma fırsatı elde etmesi halinde önceden Almanca öğrenmesinin kendisine yurt dışında bulunduğu dönemlerde kolaylık sağlayacağını, bu nedenle de Almanca bilmesinin kendisini avantajlı duruma getireceğini dile getirmiştir.

Ö5: “Günümüzde İngilizce bilmek artık zorunlu hale geldi, neredeyse herkes biliyor. Beni diğer insanlardan ayıran bir farklılık da ikinci dil biliyor oluşum olurdu. İş bulma konusunda da avantaj sağlayacaktır.” Ö5 İngilizcenin günümüzde artık hemen hemen herkes tarafından bilindiği için İngilizce konuşabilmenin kişiye özel bir ayrıcalık katmadığını, ancak ikinci yabancı dil olarak Almanca bilmesinin kendisini akranlarından daha nitelikli hale getireceğini ve işe girme konusunda da kendisini tercih edilebilir bir kişi hâline getireceğini ifade etmiştir.

Ö15: “Evet düşünüyorum çünkü bu sayede uluslararası alanda da çalışabilirim.” Uluslararası alanda çalışmayı hedefleyen Ö15 Almancanın kendisini hedeflediği uluslararası düzeyde bir iş imkânına kavuşturacağını belirtmiştir.

Ö21: “Düşünüyorum, teknolojik bir çağda yaşıyoruz ve bu teknolojik çağın getirdikleri ile yurt dışına daha fazla açılıyor. Daha fazla yurt dışından etkileşim alıyoruz. Yurt dışına gittiğimiz zaman sadece İngilizceyle değil, daha çok Almancayla ve diğer dillerle etkileşim içinde olmamız ve bu dilleri akıcı bir şekilde konuşmamız iş bulmamızda çok daha avantajlı duruma getirecektir.” Ö21’e göre teknolojinin hayatımızda zirvede olduğu bir dönemde yaşamamız nedeniyle yurtdışıyla iletişim ve işbirliği yaygın bir şekilde sağlanmaktadır. Bu durumda İngilizcenin artık yeterli olmadığı gerçeğinden yola çıkılarak Almanca gibi ikinci bir yabancı dil bilmek kişiye daha avantajlı duruma getirecektir.

Ö22: “Evet, şu anda ülkemizin durumu da bunu özetliyor aslında. Burada birçok iş bulamayan nitelikli insanlar yurt dışında iş bulmaya çalışıyorlar. Ve yabancı dil bu konuda önemli bir avantaj sağlıyor.” Ö22 günümüzde ülkedeki işsizlik sorununa dikkat çekerek nitelikli işgücüne sahip insanların istihdam edilememesi nedeniyle gençlerin yurtdışında iş arayışına girdiğini ve bunun için de öncelikli olarak yabancı dil olgusunun zaruri bir ihtiyaç olduğunu ifade etmiştir.

Ö25: “Kesinlikle düşünüyorum. Çağımız sürekli değişen yenilenen bir çağ. Özellikle sağlıkla ilgili alanda yurt dışında çalışmayı düşünüyorsak bu dili bilmemiz gerekiyor. Sonradan vakit kaybederek öğreneceğimize okuldayken öğrenmemiz yararımıza olurdu.” Ö25 sağlık alanında istihdam edilmeyi planlayan Ö25 ileride

Almanya'da çalışabilmesi için öğretim hayatı süresince Almanca öğrenme ihtiyacının giderilmesinin kendisine avantaj sağlayacağını, aksi takdirde Almanca öğrenme gerekliliğinin kendisine hem maddi hem de zamansal açıdan ekstra yük olacağını belirtmiştir.

Ö26: “Benim istediğim mesleklerde yani ben ya tıp alanında ya da mühendislik alanında ilerlemek istediğim için bana çok fazla yararı olurdu ilerde, bu dersi görseydik.” Mesleki seçimlerini tıp ve mühendislik alanlarından herhangi birinde yapmayı planlayan Ö26 şunda Almanca derslerinin kaldırıldığını, ancak mesleki planlamalarına bağlı olarak Almanca derslerinin olmasının kendisine büyük bir kolaylık sağlayacağını ifade etmiştir.

Veli Katılımcılara İlişkin Bulgular

Aşağıda veli katılımcıların Almanca derslerinin seçmeli duruma getirilmesine ilişkin genel görüşlerinin yer aldığı **temalar** tablolarında sunulmaktadır.

Tablo 12. Çocuğunun ikinci yabancı dil öğrenmesini isteme durumu

Tema	Kategoriler	f
TEMA 1 Çocuğunun ikinci yabancı dil öğrenmesini isteme durumu	5.1. Evet	27
	5. 2. Hayır	3

Veli olan katılımcılara çocuklarının ikinci yabancı dil öğrenmesini isteyip istemediklerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Tablo 12’den de anlaşıldığı gibi katılımcıların büyük bir bölümünü oluşturan 27 velinin çocuklarının Almanca öğrenmesini istedikleri; 3 velinin ise istemediği belirlenmiştir. Veli katılımcıların temaya ilişkin görüşlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

V1: “Elbette ki, çünkü günümüz dünyasında artık dil, yani ikinci bir yabancı dil öğrenmiş olmak, insanı öne atan bir durum. O yüzden çocuğumun ikinci yabancı dil öğrenmesini isterdim elbette.” Yaptığı açıklamalardan yabancı dil farkındalığının yüksek olduğu anlaşılan V1 uluslararası sınırların esneklik kazandığı günümüz dünyasında ikinci yabancı dil bilmenin kişiye öne çıkaran bir özellik kazandırması nedeniyle çocuğunun ikinci yabancı dil öğrenmesini desteklediğini ifade etmiştir.

V2: “Aslında birincisini başaramadığımız için bilemedim, ama yabancı dil bilmesi gereken bir şey bence.” V2 her ne kadar İngilizce öğretiminin ülkemizde başarılı olmadığını düşünse de birinci yabancı dildeki başarısızlığa rağmen çocuğunun ikinci yabancı dil öğrenmesini istediğini belirtmiştir.

Tablo 13. Velilerin tercih ettiği yabancı diller

Tema	Kategoriler	f
TEMA 2 Velilerin çocukları için tercih ettikleri diller	2.1. Çince	1
	2.2. Japonca	1
	2.3. Rusça,	1
	2.4. İspanyolca	3
	2.5. Fransızca	3
	2.6. Arapça	5
	2.7. Almancaca	19

Tablo 13'teki veriler incelendiğinde veli katılımcıların çocuklarının ilk sırada Almanca ikinci sırada Arapça üçüncü sırada ise İspanyolca ve Fransızca dillerini öğrenmesini tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Veli katılımcıların temaya ilişkin görüşlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

V27: “*Şu an eğitim sistemimizde İngilizce veriliyor. Ekstra bir dil öğrenecek olsa bunun Almanca olmasını isterdim. Çünkü İngilizceden sonra en çok yaygın kullanılan ya da hem ticari anlamda olsun hem bilimsel anlamda olsun Almancanın daha etkin olduğunu düşünüyorum.*” V27 çocuğunun İngilizceden sonra ticari ve bilimsel anlamda yaygın olarak ihtiyaç duyulan bir dil olması nedeniyle Almanca öğrenmesini tercih edeceğini ifade etmiştir.

V2: “*Bence okullarda birkaç seçenek olması lazım. Hem doğu dillerinden hem batı dillerinden. Hani öğrenci ilgi alanları ya da isteğine bağlı olarak bunlardan birini seçip öğrenmeli. En az iki tane dil bilmeli. Yani mecburi bir İngilizce işte ikincisi Almanca, Fransızca, Rusça, Arapça. Hangisini istiyorsa onu iyi bir şekilde öğretmesi iyi olurdu.*” V2'ye göre eğitim sistemimiz öğrencilere dil sınırlaması koymadan hem batı hem de doğu dilleri olmak üzere birden fazla ikinci yabancı dil seçeneği sunarak ikinci yabancı dil sürecini desteklemelidir.

V12: “*Almanca öğrenebilir zaten okulda görüyordu Almancayı. Fransızca da öğrenebilir ben çok isterdim zormuş ama galiba bu iki dil de kabaymış bir de.*” V12 hali hazırda çocuğunun Almanca dersinin olduğunu, Almanca öğrenmesine ek olarak Fransızca da öğrenmesini tercih ettiğini belirtmiştir.

Tablo 14. Velilerin çocuğuna ikinci yabancı dil öğrenmesi için olanak verme durumu

Tema	Kategoriler	f	Alt kategoriler
TEMA 3 Velilerin imkânları ölçüsünde çocuğuna ikinci bir yabancı dil öğrenmesi için olanak verme durumu	3.1. Evet	18	2.1.1. Özel ders verilmesi
			2.1.2. Dil kursuna gönderme
			2.1.3. Özel okulla destekleme
			2.1.4. İnternette yabancı dil uygulamaları satın alma
	3.2. Hayır	4	3.2.1. Maddi imkanın olmaması
			3.2.2. Gereksiz olması
	3.3. İleride düşünüyorum	8	3.3. Öğretim planlamasına bağlı olarak ilerleme

Tablo 14'teki veriler incelendiğinde 18 velinin çocuklarına özel ders, dil kursu, özel okul ve çevrimiçi kurs alma gibi olanaklar sunarak yabancı dil öğrenme sürecine katkı sağladığı anlaşılmaktadır. 8 katılımcı çocuğunun öğretim planlamasına bağlı olarak yabancı dil öğrenme sürecini desteklediğini, 4 katılımcı ise maddi sebeplerle bu sürece katkı sağlayamadığını belirtmiştir. Veli katılımcıların temaya ilişkin görüşlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

V25: *“Şu an değil ama ileriki dönemlerde düşünüyorum. Şu an çocuğum 10. sınıf öğrencisi geçen yıl biraz çalışıyordu Almanca. Almanca seviyor ayrıca. Fen derslerini biraz toparlamasını bekliyorum. Ondan sonra eğer kendi isteği de olursa böyle bir kurs aldırılmayı düşünürüm. Neden olmasın?”* Çocuğu 10. sınıfta öğrenim gören V25 çocuğunun fen derslerinin zayıf olması nedeniyle önceliklerini fen derslerine vermelerine rağmen Almanca dersini sevmesine bağlı olarak ilerleyen süreçlerde Almancaya yönelik kurs almasına fırsat vereceğini ifade etmiştir.

V6: *“Özel hoca tutmadık, özel okula gidiyor orada görüyor zaten.”* V6 çocuğunun zaten özel bir okulda öğrenim görmesi nedeniyle Almanca öğretiminin yeterli düzeyde desteklediğini, bu nedenle çocuğunu ekstra herhangi bir kursa göndermediğini belirtmiştir.

V12: *“Veriyoruz, kendisi bizden sözlük istedi aldık, başka bir şey istemedi istese onu da yaparız yeter ki öğrensin öğrenmek isterse özel hoca tutabiliriz.”* V12 çocuklarının sözlük gibi materyal ihtiyaçlarını karşıladıklarını, bunun dışında çocuklarından dil öğretimine yönelik gelebilecek her talebi karşılayacaklarını belirterek dil öğrenme süreçlerini destekleyeceklerini ifade etmiştir.

V16: *“Evet veriyorum. Özel hoca tutuyorum üniversite öğrencisi o da.”* V16 özel Almanca dersi ile çocuğunun ikinci yabancı dil öğrenmesine olanak verdiğini belirtmiştir.

V19: “Evet, veriyorum. Kursa gönderiyorum. Kendi kullandığım uygulamalar var, duolingo mesela cambly kullanıyorum. Çocuğumuza da üyelik aldık tablette bilgisayarda oyun oynayacağına bari onu kurcalasın. Yabancı eğitimle yarım saatlik konuşmalar yaptırıyoruz. Güzel kontrol ediyorum ilgisi var yapabildiğini anlayınca daha da hevesleniyor.” V19 çocuğuna Almanca kurs aldırıldığını, bunun yanı sıra dijital dil uygulamaları ile çocuğunun yabancı dil ile meşguliyetini arttırdığını, bunun sonucunda da Almancaya ilişkin ilgi ve motivasyonunun arttığını, çocuğuna sunduğu imkânların olumlu sonuç verdiğini ifade etmiştir.

Tablo 15. Velilerin MEB’in ikinci yabancı dil olarak Almanca dersini seçmeli duruma getirmesini desteklemeleri

Tema	Kategoriler	f	Alt kategoriler
TEMA 4 Velilerin MEB’in ikinci yabancı dil olarak Almanca dersini seçmeli duruma getirmesini desteklemeleri	4.1. Desteklemiyorum.	22	4.1.1. Dil politikalarında sık sık değişiklik yapılması 4.1.2. Öğrencilerin dil öğrenmeye ilişkin heveslerinin kırılması 4.1.3. Almancanın önemli bir dil olması
	4.2. Destekliyorum	5	4.2.1. Daha yaygın olan dillerin öğrenilmesi 4.2.2. Derslerin verimsiz olması
	4.3. Kararsızım	3	4.3.1. MEB’in bu kararı neden aldığının bilinmemesi

Diğer bir soruda velilerden MEB’in ikinci yabancı dil olarak Almanca dersini seçmeli duruma getirmesini destekleyip desteklemediklerine ilişkin görüş alınmıştır. 22 katılımcı Türkiye’de yabancı dil politikalarında sık sık değişiklik yapılması, öğrencilerin yabancı dile yönelik motivasyonlarının düşürülmesi ve Almancanın önemli bir dil olması gibi nedenlerle alınan ilgili kararı desteklemediklerini; 5 katılımcı daha yaygın dillerin öğretilmesi ve Almanca derslerinin verimsiz geçmesi nedenlerine bağlı olarak ilgili kararı desteklediklerini; 3 katılımcı ise kararlar ilgili fikirlerinin olmaması nedeniyle konuyla ilgili olarak kararlı olduklarını ifade etmişlerdir. Veli katılımcıların temaya ilişkin görüşlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

V3: “Evet destekliyorum. Almancanın çok verimli olduğunu düşünmüyorum. Yani çok eksik kaldığı için daha önce mesela ortaokulda ikinci dil olarak verildiğinde çok eksikti. Hep başlandı ve yarım kaldı. O yüzden bence kaldırılabilir.” V3 çocuğunun ortaokulda Almanca dersini almaya başlamasına rağmen öğretimin yarım kalmasına bağlı olarak verimli bir öğretim sürecinin yaşanmadığını, Almanca ile ilgili bu olumsuz deneyim nedeniyle de ilgili kararı desteklediğini ifade etmiştir.

V12: “Çocukların kafasını bulandırdılar. Bence çocukların düzeni bozuldu. Bir öyle diyorlar bir böyle her sene bir şeyi değiştiriyorlar. Bu çocuklar 14-15 yaşında daha kim ne derse ona uyuyor. Bu işin başında kim varsa o da çocukları düşünmüyor bence biz de bu konudan rahatsızız, tutarsız bir sistem var valla daha ben

ne diyeceğimi bilmiyorum çocuk ne yapsın.” V12 eğitim sisteminde sık sık yaşanan değişimler nedeniyle çocukların kafa karışıklığı yaşamasına bağlı olarak düzenlerinin bozulduğunu, alınan söz konusu kararların öğrencilerin ilgi ve istekleri düşünülmeden alındığı için motivasyon ve adaptasyon sorunu yaşamalarına yol açtığını belirtmiştir.

V13: “Desteklemiyorum neden değiştirdiler bilmiyorum yaz tatilinde bize Almanca dersimiz olacak lisede diyordu seviniyordu.” 9. sınıfa yeni başlayan çocuğu olan V13 ortaöğretimde çocuğunun Almanca dersi alacağı için yazdan itibaren mutlu ve heyecanlı olduğunu ancak bu kararlar istek ve heyecanı kırdığı için de ilgili kararı desteklemediğini ifade etmiştir.

V16: “Bence Almanca seçmeli olmamalı çünkü önemli bir dil.” V16 Almancanın çocuklarının geleceği için ihtiyaç duyulan önemli bir dil olması nedeniyle seçmeli ders durumuna getirilerek önemsizleştirilmemesi gerektiğini düşünmektedir.

V19: “Desteklemiyorum, zorunlu olması gerektiğini düşünüyorum. Bu yaş grubundaki çocuklar hemen her şeyi kapabiliyorlar çok zekiler, neden imkanları olacakken ellerinden alıyorsun ki?” V19 çocukların içinde buldukları yaş ve bilişsel gelişimlerinin dil öğrenmek için çok uygun olması nedeniyle çocukların yabancı dil öğrenmek için biyolojik olarak sahip oldukları bu avantajlı durumlarının değerlendirilerek dil öğrenme fırsatlarının elinden alınmaması gerektiğini ifade etmiştir.

Tablo 16. Almancanın ikinci yabancı dil olarak seçmeli duruma getirilmesinin olumlu ve olumsuz yönleri

Tema	Kategoriler	f	Alt kategoriler
TEMA 5 Almancanın ikinci yabancı dil olarak seçmeli duruma getirilmesinin olumlu ve olumsuz yönleri	5.1. Olumlu	11	5.1.1. Diğer derslere daha çok zaman ayırmak
			5.1.2. İsteğe bağlı olması
			5.1.3. Daha fazla dil öğrenebilme
			5.1.4. Üniversite sınavında çıkmaması
	5.2. Olumsuz	19	5.2.1. Zorunlu olması daha öğretici
			5.2.2. Çocuğun dil öğrenme hevesinin kırılması
			5.2.3. Almancayı dikkate almamaları
			5.2.4. Öğrencilere seçme hakkı tanınmaması
			5.2.5. Dil dışında da başka dersleri seçtirebilmeleri
			5.2.6. Almanca öğrenme imkanının elinden alınması
			5.2.7. Öğrencinin daha kolay geçebileceği derslere yönelmesi
			5.2.8. Dil öğrenmenin engellenmesi

Veli olan katılımcılar Almancanın seçmeli duruma getirilmesi kararını diğer derslere daha fazla zaman ayırabilme, dersi isteyenlerin alması, üniversite sınavında Almanca sorularının olmaması nedenleriyle olumlu değerlendirirken; Almanca öğrenme imkânlarının ellerinden alınması, çocukların dil öğrenme isteklerinin

kırılması, seçme hakkı tanınmaması, ikinci yabancı dil öğrenmenin engellenmesi gibi nedenlerle olumsuz değerlendirmişlerdir. Veli katılımcıların temaya ilişkin görüşlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

V13: *“Olumlu bir yönü yok benim için. Hevesi kırıldı çocuğun belki temelini atardı biz de ilgisi olup olmadığını anlardık, hani en azından değişiklik olurdu.”* V13 Almanca öğrenmeye istekli olan çocuğunun Almanca dersini almamasının çocuğunun öğrenme isteğini ve hevesini kırdığını, okulda Almanca görmeleri durumunda en azından Almancanın temellerini atıp okuldan daha sonra da kendi imkânları doğrultusunda bu süreci destekleyebileceklerini açıklayarak ilgili kararın olumlu bir tarafının olmadığını ifade etmiştir.

V14: *“Bilmiyorum olumlu konuşacak bir şey yok bu işte, yani benim fikrimi sorsan böyle. Bir şeyi eksiltmelerinin neresi olumlu olacak, seçmeli demek zaten yok saymak gibi bir şey oluyor, ha seçmeli demişsin ha gereksiz. Ben böyle anlıyorum çocuklar da böyle anlıyor zaten kimse onlara bir şey sormuyor.”* V14 ilgili kararla çocuklarının ikinci yabancı dil öğrenme fırsatlarının elinden alındığını, her ne kadar seçmeli ders olarak Almanca dersinin devam edeceği bildirilse de gerek çocukların gerekse de idarecilerin seçmeli ders algısının “gereksiz ve önemsiz ders” olması nedeniyle çocuklarının fikrinin alınmadan dersin direkt kaldırıldığını dolayısıyla ilgili kararın olumlu bir durum olmadığını belirtmiştir.

V15: *“Çocuğum okuldan eve gelip çok yoruluyor, sınavda çıkmayacak bir ders için yorulmasını istemem, çocuğumun lisede öğrendiği bilgilerle yurtdışına gidip kendini kurtaramaz zaten.”* V15 çocuğunun okuldaki ders yüklerinin ağır olması nedeniyle eve çok yorgun geldiğini, üniversite sınavında çıkmayacak bir ders için ekstra enerji harcıyıp yorulmasını istememesi ve okuldaki Almanca derslerinden verim alınamaması nedenlerine bağlı olarak ilgili kararın olumlu olduğunu düşünmektedir.

V18: *“Sınavına daha rahat çalışır, fizik matematik zor kızım akşam ödev yaparken uyuyakalıyor.”* V15 ile aynı düşünceleri paylaşan V18 de fizik ve matematik gibi sayısal derslerinin zor olması nedeniyle ders programından bir dersin eksilmesinin çocuğunun yükünü azaltacağı ve sınava daha rahat çalışabileceği için ilgili kararı olumlu değerlendirdiğini ifade etmiştir.

V5: *“Öğretmen, okullar tercih etmeyecek. Zaten seçmeli dersler çok çocukların tercihine bırakılan bir şey değil. Genelde idare yapıyor. İdare de seçmeli olduğu için hiçbir zaman bırakmayacak. Bence o yüzden olumsuz.”* V5 seçmeli ders kavramının okul idaresinin inisiyatifi doğrultusunda yorumlanarak farklı şekillerde uygulanabilecek bir yapıya sahip olması nedeniyle idarenin seçmeli dersleri öğrencilerin tercihine sunmadan direkt ders programından çıkaracağı için ilgili kararı olumsuz olarak değerlendirdiğini belirtmiştir.

V10: “Şimdi belki çocuklar yabancı dil öğrenme konusunda çok başarılı olamayabilirler, o yüzden de kolayca kaçabilirler, eğer onların isteklerine bırakırsak daha basit ve notu yüksek dersleri seçmek isteyebilirler. Bu yüzden olumsuz bence.” Yeni bir dil öğrenmelerinin önü kapanmış olur.” V10 yabancı dil öğrenme bilinci yüksek olmayan öğrencilerin yabancı dil öğretimi konusunda karar verici bir mekanizma hâline getirilmesinin sağlıklı sonuçlar vermeyeceğini, bu durumda öğrencilerin kendileri için görece olarak geçmesi kolay ve yüksek not aldıkları derslere yönelerek yeni bir dil öğrenme fırsatlarını değerlendiremeyecekleri için ilgili kararın olumsuz olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 17. Çocuklarının eğitiminde ikinci yabancı dilin önemine ilişkin veli görüşleri

Tema	Kategoriler	f	Alt kategoriler
TEMA 6 Çocuğunun eğitiminde ikinci yabancı dilin önemine ilişkin görüşler	6.1. Önemli	26	6.1.1. Hayranlık duymak
	6.2. Faydalı		6.1.2. İş olanaklarını genişletme
	6.3. Zorunluluk		6.1.3. Yurt dışına çıkabilme
	6.4. Gereklilik		6.1.4. Çocuğun kendini geliştirmesi
	6.5. Önemli değil	2	6.1.4. 1. Ufkunun açılması
	6.6. Gereksiz	2	6.1.4. 2. Yeni insanlarla iletişim kurabilme
			6.5.1. Bilmemesinin kayıp olmaması
			6.5.2. Sınavda soru çıkmaması

Diğer bir soruda veli katılımcıların çocuklarının eğitiminde ikinci yabancı dilin öneminin ne olduğuna ilişkin görüşleri alınmıştır. 26 katılımcı çocuklarının eğitimi için ikinci yabancı dilin önemli, faydalı, zorunlu ve gerekli olduğunu; 4 katılımcı ise gereksiz ve önemsiz olduğunu ifade etmiştir. Veli katılımcıların temaya ilişkin görüşlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

V2: “Yani kendim çok dil bilen kişilere hayranlık duyuyorum. Dolayısıyla çocuklarımdan biri ya da diğerleri, hepsi birkaç yabancı dil sadece ikinci de değil, bence üçüncü, dördüncü, ne kadar dil verebilirsek, şu an herhangi birini verebilmiş değiliz ama o kadar mutlu olurum açıkçası.” Yabancı dil farkındalığı yüksek bir veli olan V2 yabancı dil konuşan kişilere hayranlık duyduğunu, her ne kadar çocuklarına yabancı dil kazandırma konusunda başarılı olmasa da çocuklarının sadece ikinci yabancı dil değil, ikiden çok yabancı dil bilmelerinin kendisini çok mutlu edeceğini ifade etmiştir.

V10: “İkinci yabancı dili demek, ikinci bir hayat demek bence. İş imkânları fazla olacak. Çevresi daha fazla olacak. Böyle düşünüyorum.” V10 çocuğunun ikinci yabancı dil bilmesinin gerek iş olanakları gerekse de iletişim kurabileceği insan sayısı ve niteliğinin daha fazla olmasına bağlı olarak ikinci bir hayat anlamına geldiğini belirtmiştir.

V12: “Önemli tabii ki çocuğum bilsin isterim. Yurtdışına gitmek ister belki ilerde, sonuçta artık yurtdışında alım gücü var. Türkiyede alım gücü bile kalmadı, gider orda hayatı rahat olur şimdi yani bu yüzden dil bilmesi çok önemli olur.” V12 Türkiyede ekonomik şartlara vurgu yaparak alım gücünün düşmesine bağlı olarak yaşamın artık daha da zorlaştığını, yabancı dil bilmesinin çocuğuna yurt dışına gidip orada hayatını kazanmasına olanak tanınması nedeniyle önemli olduğunu ifade etmiştir.

V18: “Ben çok da önemli bulmuyorum, bilmese ne olacak sanki.” V18’e göre çocuğunun ikinci yabancı dil bilmemesi bir eksiklik değildir, dolayısıyla çocuğunun eğitiminde ikinci yabancı dilin önemsiz olduğunu düşünmektedir.

V19: “Artık günümüzde bir yabancı dil yeterli değil, en az iki ya da üç yabancı dil bilinmesini bekliyorlar insanlardan. Almanca da şu an en çok konuşulan diller arasında diye biliyorum. Yurtdışına sürekli çıkıyorum insanlar kendi dilleri dışında birkaç dil biliyorlar. Şaşırtıcı olan ülkemizde bunun bu kadar değersizleştirilmesi.” Yurtdışı seyahatlerine sık sık çıkan V19 yurtdışında karşılaştığı kişilerin birden çok yabancı dil konuşabilmesine rağmen ülkemizde yabancı dillere gereken önemin verilmeyerek değersizleştirilmesini şaşkınlıkla karşılamaktadır. Ona göre ülkelelerin birbirleriyle gerek ticari, gerekse de kültürel olmak üzere çeşitli etkileşim ve iletişimlerine bağlı olarak değişen dünya talepleri doğrultusunda tek bir yabancı dil bilmenin yeterli olmadığı, bunun yanı sıra ikinci yabancı dilin de artık bir gereklilik olduğu aşikârdır.

Tablo 18. İkinci yabancı dil bilmenin çocuğu iş hayatında avantajlı duruma getirmesine ilişkin veli görüşleri

Tema	Kategoriler	f	Alt kategoriler
TEMA 7 İkinci yabancı dil bilmenin çocuğu iş hayatında avantajlı duruma getirmesi	7.1. Evet	28	7.1.1. İşe motive olması
			7.1.2. Yurt dışında çalışabilme
	7.2. Hayır	2	7.1.3. Rekabet edebilme
			7.1.4. İşe girmede kolaylık sağlaması
			7.1.5. İş hayatını kolaylaştırma
			7.1.6. Yüksek maaş almaları
			7.1.7. Terfi alabilme
			7.1.8. Özdeğer yükseltmek
			7.2.1. Gereksiz olması
			7.2.2. Meslek hayatında kullanmama

Veli katılımcılardan diğer bir soruda çocuklarının ikinci yabancı dil bilmesinin iş hayatlarında avantajlı duruma getirip getirmeyeceğine yönelik görüş alınmıştır. 28 katılımcı rekabet gücü kazanma, yüksek maaş alma, terfi alabilme yurt dışında çalışabilme, kolay iş bulabilme gibi gerekçelerle çocuklarının ikinci yabancı dil bil-

melerinin iş hayatlarına avantaj getireceğini; 2 katılımcı ise çocuklarının iş hayatlarında yabancı dili kullanmayacağını düşünerek gereksiz olduğunu ifade etmiştir. Veli katılımcıların temaya ilişkin görüşlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

V10: *"Tabi ki artık günümüzde iş başvurusuna giden her insana bildiği yabancı dilleri soruyorlar. Ne seviyede bildiğini, ne kadar konuşabildiğini bunu soruyorlar. Bu yüzden önemli."* V10 kişinin hangi mesleğe sahip olduğuna bakmaksızın iş başvurusunda hangi yabancı dillerin ne seviyede bilindiğinin sorulması nedeniyle ikinci yabancı dil bilmenin iş hayatında avantajlı bir durum olduğunu ifade etmiştir.

V11: *"Düşünüyorum etrafımda gençler görüyorum, şimdi herkes bir yabancı dil biliyor yarın öbür gün kimse dil bilmeyene iş de vermez. Ekmek aslanın ağzında bir dil bilmek şimdi yeterli değil, ikinci dil bilmek öne çıkaracaktır, her anlamda avantaj."* V11 çevresinde bulunan gençleri gözlemlediğinde artık herkesin bir yabancı dil bildiğini, bu gençler arasından öne çıkmak ve tercih edilir olabilmek için de ikinci yabancı dil bilmenin çok önemli olduğunu ve kişiye avantaj sağlayacağını belirtmiştir.

V13: *"Düşünüyorum meslek sahibi olan koca koca adamlar bile dil öğrenmeye çalışıyor bizim çocuklarımızın geleceğini düşünseler keşke."* V13 mesleklerini yıllardır icra ederek iş bulma kaygısı yaşamayan yetişkin insanların dahi yabancı dil öğrenme çabalarına şahit olduğunu, kaldı ki daha hayatlarının başında olan gençlerin ikinci yabancı dil öğrenmesinin ne kadar önemli ve gerekli olduğunun daha net ortaya çıktığını düşünmektedir.

V18: *"Benim kızım avukat olmak istiyor, işine yarar mı bilmiyorum gerek yoktur herhâlde."* V18 avukat olmayı planlayan kızının ikinci yabancı dile ihtiyaç duymayacağını düşündüğü için iş hayatında kendisine avantaj sağlayamayacağını ifade etmiştir.

V19: *"Evet. Kendi mesleğimden yola çıkarak havacılık sektöründe olan birisi olarak yabancı dilin ne kadar önemli olduğunu gözlemleyebiliyorum. Global bir dünyanın vatandaşlarıyız sadece Türkçeyle Türkiye'deki insanlarla bile anlaşamazsın artık. Umarım gençlerimiz kendi öz değerlerini yükseltmek açısından dahi olsa ikinci bir yabancı dili ceplerine koyarlar. Hayatlarına dokunacaklarına eminim."* Havacılık sektöründe mesleğini icra eden bir veli olarak V19 tecrübelerine dayanarak yabancı dilin ne kadar önemli olduğunu, artık spesifik bir ülke vatandaşlığı kavramından ziyade dünya vatandaşlığı kavramının ön plana çıkmasına bağlı olarak birden fazla yabancı dil bilmenin, gençlerin hem mesleki hayatlarına hem de öz değerlerine önemli katkılar sağlayacağını belirtmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

2004 yılından itibaren zorunlu olan ikinci yabancı dil Almanca dersleri, 2023-2024 eğitim öğretim yılı için yayımlanan Tebliğler Dergisi Ağustos sayısında Fen, Anadolu ve Sosyal Bilimler Liselerinde zorunlu dersler arasından çıkartılıp, seçmeli dersler statüsüne indirgenmiştir. Bu bağlamda bu çalışmada ortaöğretimde zorunlu ikinci yabancı dil olan Almanca derslerinin seçmeli duruma getirilmesi öğrenci ve velilerin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Öğrenci ve veliler için ayrı ayrı hazırlanan veri toplama araçları ile veriler elde edilmiş ve elde edilen veriler ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Öğrencilerden elde edilen verilerden öğrenci katılımcıların Almanca derslerinin zorunlu ders olması gerektiğini düşündükleri belirlenmiştir. Katılımcılar ikinci yabancı dil öğrenme olanağı elde etme, farklı bir kültürü tanıma, empati yeteneği kazanma, Almanca bilmeyenlerden daha avantajlı duruma gelme ve mesleki yeterliliğini arttırma gibi gerekçelerle düşüncelerini temellendirmişlerdir. Katılımcıların Almanca dersinin gerekli olmasına yönelik ortaya koyduğu nedenler birçok çalışmada da belirtilen yabancı dil öğrenme gerekçeleri ile uygunluk göstermektedir (Akgüneş ve Sabuncuoğlu, 2020; İnan, 2021). Araştırmadan elde edilen önemli bir sonuç katılımcıların büyük bir bölümünün Almanca dersinin zorunlu ders olarak devam etmesini istemeleridir. Katılımcılar Almanca bilmelerinin kendilerini Almanca bilmeyen akranlarına kıyasla mesleki, kültürel, sosyal ve akademik olmak üzere birçok açıdan avantajlı duruma getireceğini belirtmişlerdir. Elde edilen olumlu katkılar Balcı'nın (2016) ve Kırmızı'nın (2010) araştırmalarında da belirtilmiştir. Almanca kaynaklardan alanı takip etme, meslekte tanınan biri olma, yurt dışında Alman şirketlerle çalışabilme olmak üzere Almanca'nın meslek hayatlarına katkı sağladığının ifade edildiği belirlenmiştir. Öztürk ve arkadaşları (2025) tarafından yapılan çalışmada da mesleki gelişim ve Almanya'da çalışma konusunda Almanca bilmemenin bir engel teşkil ettiği ve bu doğrultuda katılımcıların Almanca öğrenme isteklerinin arttığı sonucu elde edilmiştir. Bu bulgular bu çalışmadaki sonuçlarla da uygunluk göstermektedir. Çalışmadan elde edilen diğer önemli sonuç ise seçmeli ders olmasına rağmen okul yönetiminin öğrencilere seçme hakkı tanımamasıdır. Almanca dersi yerine "Adab-ı Muaşeret, Astronomi ve Hz. Muhammed'in hayatı dersleri verilmiştir. Katılımcıların büyük bir bölümü Almanca bilmenin yabancı dile ilişkin ön yargıyı kırma, iş bulmayı kolaylaştırma, kültürel ve akademik katkı, geleceğe yatırım, hafızayı geliştirme, yabancı kişilerle iletişim kurabilme, yurtdışında yaşama, dile ilişkin olumlu algı geliştirme gibi birçok olumlu yanlarının olduğunu belirtmişlerdir. Alan yazındaki birçok çalışmada da bu sonuçları desteklemektedir (Kabakulak, 2018; Sarı, 2023; Tanrıku ve Üstün, 2024). Okullarda Almanca derslerinin olmasının olumsuz yönlerini ise Almanca öğretiminin nitelikli olmaması, dersin sadece sınav odaklı anlatılması, iletişim odaklı ders anlatımının yapılmaması gibi nedenlere dayandırmışlardır.

Katılımcıların Almanca derslerinin öğretim sürecinde olumsuz durumlar görmeleri birçok çalışmayla da kanıtlanmıştır (Kırmızı, 2009; Koçak ve Çobanoğulları, 2017; Oflaz, 2019). Almanca dersinin yerine öğretim programına eklenen derslerin içeriğinin sistematik olarak oluşturulmaması ve derslerin içeriğini yansıtacak herhangi bir ders kitabının olmaması gibi çoklu nedenlerle katılımcıların hemen hemen hepsinin Almancanın yeniden zorunlu ders olmasını istediği anlaşılmaktadır. Elde edilen verilerden katılımcıların Almanca bilmelerinin istediği yerde çalışma imkânı vermesi, terfi alabilme, yurtdışı fırsatlarından faydalanma, yeni iş fırsatları sunma gibi kendilerini birçok açıdan avantajlı duruma getireceğini düşündükleri belirlenmiştir. Bu sonuçlar katılımcıların Almanca öğrenmeye ilişkin farkındalıklarının iyi bir durumda olduğunu da göstermektedir.

Velilerden elde edilen bulgulardan katılımcıların büyük bir bölümünü oluşturan 27 velinin yabancı dil farkındalığının yüksek olmasına bağlı olarak çocuklarının Almanca öğrenmesini istedikleri belirlenmiştir. Akgöz ve Gürsoy'un (2014) araştırmasında da yabancı dil öğrenme isteğinin yüksek olduğu ifade edilmiştir. Veli katılımcılar ilk sırada çocuklarının Almanca, ikinci sırada Arapça, üçüncü sırada ise İspanyolca ve Fransızca öğrenmesini tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Veliler çocuklarına özel ders, dil kursu, özel okul ve çevrimiçi kurs alma gibi olanaklar sunarak yabancı dil öğrenme sürecine katkı sağlamaktadırlar. Bazı veliler ise maddi yetersizlikler nedeniyle çocuğunun ikinci yabancı dil öğrenme sürecini destekleyemediklerini belirtmiştir. Velilerin büyük bir bölümünün bu kararlar Türkiye'de yabancı dil politikalarında sık sık değişiklik yapılması, öğrencilerin yabancı dile yönelik motivasyonlarının düşürülmesi ve Almancanın önemli bir dil olması nedenleriyle MEB'in ilgili kararını desteklemedikleri belirlenmiştir. Diğer derslere daha fazla zaman ayırabilme, dersi isteyenlerin alması, üniversite sınavında Almanca soruların olmaması nedenleriyle de bazı veli katılımcılar Almancanın seçmeli duruma getirilmesi kararını olumlu değerlendirmişlerdir. Bu kararı olumsuz değerlendiren veliler ise gerekçelerini çocukların Almanca öğrenme imkanlarının ellerinden alınması, dil öğrenme isteklerinin kırılması, seçme hakkı tanınmaması, ikinci yabancı dil öğrenmenin engellenmesi gibi nedenlere dayandırmışlardır. Elde edilen önemli sonuçlardan biri de 26 katılımcının çocuklarının eğitimi için ikinci yabancı dilin önemli, faydalı, zorunluluk olduğunu; 4 katılımcının ise gereksiz ve önemsiz olduğunu düşünmesidir. Katılımcıların hemen hemen hepsinin yapılan birçok çalışmada da değinildiği gibi (Bkz. Kınısız, 2005; Özer, Yılmaz, 2017; Hussein, Temizkan ve Temizkan, 2008) rekabet gücü kazanma, yüksek maaş alma, terfi alabilme yurtdışında çalışabilme, kolay iş bulabilme gibi gerekçelerle çocuklarının ikinci yabancı dil bilmelerinin iş hayatlarına avantaj getireceğini düşündükleri belirlenmiştir.

Genel olarak hem öğrencilerden hem de velilerden elde edilen verilere göre MEB'in Almanca dersine yönelik aldığı kararın ikinci yabancı dil öğretimini engellediği, öğrencilerin hem yabancı dil öğrenmelerine ilişkin algı, tutum ve motivasyonları-

nı etkileyerek duyuşsal yönden hem de öğrencilerin başta mesleki hayatları olmak üzere akademik yönden gelişimlerini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. İlgili kararda her ne kadar ders seçmeli olarak nitelendirilse de okul idaresi tarafından tamamen kaldırılarak yerine başka derslerin eklendiği ve öğrencilerin okul ortamında ikinci yabancı dil öğrenme imkanlarının elinden alındığı saptanmıştır.

Türkiye'de dil eğitimi, eğitim sistemini ve öğrencilerin dil tercihlerini şekillendiren önemli bir faktördür. Dil politikalarındaki değişimler, bu alandaki politikaların değişimine paralel olarak öğrenci tutumları ve dil öğrenim stratejileri üzerinde belirgin etkiler bırakmaktadır (Ulum, 2024). Dil eğitimi politikalarındaki bu değişiklikler, öğrencilere yönelik dil seçenekleri ve öğrenim süreçlerindeki dinamikleri derinden etkilemektedir. Yabancı dil eğitimi, ülkemizin eğitim stratejilerinin temel taşlarından biridir. Bu alanda yapılan değişiklikler öğrencileri ve velileri endişelendirerek belirsizlik ortamı yaratmaya neden olmaktadır. Eğitimde alınan kararların uzun vadeli uygulamalarla netice vereceği, bu konuda şüphe götürmeyen bir gerçektir. Dolayısıyla bu çalışmada elde edilen sonuçlardan da anlaşıldığı gibi alınan bu kararın ikinci yabancı dil öğretim sürecini olumsuz yönde etkilediği, yabancı dil öğretimine yönelik kararlar alınmadan önce ihtiyaç analiz çalışmaları yapılarak hedef kitlenin ihtiyaç, ilgi ve istekleri doğrultusunda daha faydalı kararların alınması yabancı dil öğretim sürecini başarıya götürecektir. Bunun yanı sıra çoklu dilli yabancı dil öğretiminin desteklemesi ve bu doğrultuda da ikinci yabancı dil olarak Almanca ortaöğretimde tekrar zorunlu ders olarak öğretim programlarındaki yerini almalıdır. Bu çalışmanın sınırlılığı eğitim ve öğretimin paydaşlarından olan öğrenci, öğretmen, veli ve idareciler olmak üzere verilerin sadece öğrenci ve velilerden alınmış olmasıdır. Başka bir çalışmada diğer paydaşlardan da görüş alınarak ve farklı okul türleri de araştırma grubuna dahil edilerek daha genel sonuçlar elde edilebilir.

KAYNAKLAR

- Akgöz, E. ve Gürsoy, Y. (2014). Turizm Eğitiminde Yabancı Dil Öğrenme, İstek ve Kararlılıkları: Selçuk Üniversitesi Beyşehir Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2(1), 21-29.
- Akgüneş, S. G. ve Sabuncuoğlu, O. (2020). Anadolu Lisesi Öğrencilerinin 2.Yabancı Dil Olarak Almanca Öğrenmelerinde Motivasyon Düzeylerini Etkileyen Faktörler. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 193-209.
- Aksöz, M. ve Balcı, T. (2018). Deutsch als Zweite Fremdsprache an Anadolugymnasien. *Kompetenzerwartungen Undkompetenzniveaus*. T. Balcı, A. O. Öztürk, E. Serindağ (ed.), *Schriften zur Sprache und Literatur / Dil ve Edebiyat Yazıları II*, içinde (104-111). London: IJOPEC Publication.
- Aslan, Ş. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Balcı, T. (2012). Ein Überblick über Deutsch als Fremdsprache in der Türkei, *Tribüne*, no. 4, 3-6.
- Balcı, T. (2022). Almanca Öğretmenliği Lisans Programlarına İlişkin Düşünceler. T. Balcı, A. O. Öztürk, M. Aksöz (ed.), *Schriften zur Sprache und Literatur / Dil ve Edebiyat Yazıları VI*, içinde (5-13) İstanbul: Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Balcı, U. (2016). Anadolu Liselerinde İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Eğitimi: Batman İli Örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (29), 334-341. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.757>.
- Büyükköztürk, Ş. vd. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 15. B. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, John W. (2017). *Eğitim Araştırmaları: Nicel ve Nitel Araştırmanın Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi*. (Çev. Ed. Halil Ekşi), İstanbul: Edam yayın.

- Hussein, A. T., Temizkan, S. P. ve Temizkan, R. (2008). Turizm Alanında Öğretmenlik Eğitimi Veren Lisans Programlarında Yabancı Dil Eğitimi: Akademisyen ve Öğrencilerin Değerlendirmeleri. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 102-119.
- Islattı, H. (1999). Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi ve Almanca Öğretmenlerin Hizmetçi Eğitimleri. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Edebiyat Fakültesi Alman Dili Ve Edebiyatı Bilim Dalı, İstanbul.
- İnan, G. (2021). Bir Kültür Aktarıcısı Olarak Edebiyatın Almanca Ders Kitaplarına Yansımaları. *Alman Dili Ve Kültürü Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 65-81.
- Kabakulak, A. (2018). Turist rehberleri açısından iş doyumunun önemi. *Turist Rehberliği Dergisi (TURED)*, 1(1), 1-12.
- Kınsız, M. (2005). Mesleki Yabancı Dil Eğitiminin Sürdürülebilir Gelişmeye Katkıları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 259-270.
- Kırmızı, B. (2009). Etkili bir Almanca öğretimi için öğretmen beklentileri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(22), 268-280.
- Kırmızı, B. (2010). Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Almanca Dersinin Öğretimine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 197 -210.
- Koçak, M. (2013). Çok-kültürlülük açısından dil hakları. Liberta Yayınları.
- Koçak, M. ve Çobanoğulları, F. (2017). Dünyada ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde Danimarka örneği. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-12.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2023) *Tebliğler Dergisi*, cilt: 86, sayı: 2789-EK 2, 1318-1436.
- MEB, (2006). Ortaöğretim kurumları 10, 11 ve 12. sınıf ikinci yabancı dil Almanca dersi öğretim programı. Ankara.
- Oflaz, A. (2019). Almanca hazırlık sınıfı öğrencilerinin kaygı, dil öğrenme stratejileri kullanımları ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *Diyalog interkulturelle Zeitschrift für Germanistik*, 7(2), 305-319.
- Özer, S. ve Yılmaz, E. (2017). Mesleki Yabancı Dil (İngilizce) Dersine Yönelik Nitel Bir Araştırma. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11, 339-352.
- Öztürk, R. E. ve Çakır, G. (2025). Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Akademik Personeli ve Öğrencilerinin Almanca Öğrenmeye ve Almanya’da Eğitim ve Çalışma Fırsatlarını Keşfetmeye Yönelik Algıları: Yabancı Dil Eğitimi, Kültürel Çalışmalar, Dil ve Eğitim, Almanca Öğrenme ve Almanya’da Eğitim ve Kariyer Fırsatları. *Journal of Pure Social Sciences (puresoc)-Pak Sosyal Bilimler Dergisi (paksos)*, 6(10), 47-67.
- Saban, A.(2008). İlköğretim I. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *İlköğretim Online*, 7(2), 421-455.
- Sarı, H. (2023). İşgücü Göçü ve Sendikalar: Almanya’ya Misafir İşçi Göçüne Alman Sendikaların Yaklaşımı. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 34(1), 147-178.
- Sezer, S. (2024). *Yabancı Dil Eğitiminin ve Öğretiminin Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü Lisans Öğrencilerine Getirisi, Nitelikli İşgücüne Katkısı* [Tam Metin Bildiriler Kitabı]. International Eurasian Conference on Educational & Social Studies 119-134.
- Tanrıkulu, L. ve Üstün, B. (2024). Almanca Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencilerinin Lisansüstü Eğitim Yapma Nedenlerine İlişkin Nitel Bir Çalışma. *International Journal of Language Academy*, 35(1), 104-114.
- Ulum, Ö. G. (2024). Tarihi izlerin peşinde: Bulgaristan ve Türkiye’de dil politikası ve İngilizce dil öğretimi. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 4 (3), 1035-1044.
- Yaprak, İ. H. (2023). 2006-2011-2017-2018 Ortaöğretim Almanca Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması. *İğdir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32, 297-310.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018) *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EVALUATION OF MAKING COMPULSORY SECOND FOREIGN LANGUAGE GERMAN COURSES OPTIONAL IN SECONDARY EDUCATION

ABSTRACT

Many changes have been made to foreign language education policies in Turkey from past to present. Most recently, the Ministry of National Education implemented a new amendment regarding the teaching of German at the secondary level. With this change, the Ministry of National Education announced in the August 2023 issue of the Journal of Announcements that the compulsory second foreign language course would be gradually removed from compulsory courses and made an elective course starting with the 9th grade in the 2023–2024 academic year. This decision, by making the compulsory second foreign language German course an elective course, negatively impacted the policy of German language education. In this context, the aim of this study is to evaluate the decision to make compulsory second foreign language courses at the secondary level elective, effective in 2023, based on the opinions of students and parents, who are among the stakeholders affected by this decision, *and to investigate how they perceived this change, both positively and negatively*. To achieve this objective, the study employed a *phenomenological qualitative research design*. Semi-structured interviews were used to collect data. Descriptive analysis was used to analyze the data obtained through interviews. The study found that both students and parents viewed this decision negatively regarding the second foreign language, wanting German to remain a compulsory course. They believed that students were being deprived of the opportunity to learn German in the school environment, depriving them of the foreign language they would need in their future professional lives.

Keywords: Foreign Language Education, Second Foreign Language, German, Elective Course, Secondary Education.

ORTAÖĞRETİMDE ZORUNLU İKİNCİ YABANCI DİL ALMANCA DERSLERİNİN SEÇMELİ DURUMA GETİRİLMESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZ

Geçmişten günümüze kadar Türkiye’de yabancı dil eğitimi politikalarında birçok değişiklik yapılmıştır. Son olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ortaöğretim kademesinde Almanca öğretimine ilişkin yeni bir değişikliğe gidilmiştir. Bu

değişiklikle Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler dergisinin 2023 Ağustos ayı sayısında zorunlu olan ikinci yabancı dil dersinin 2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren 9. sınıftan başlamak üzere kademeli olarak zorunlu dersler arasından kaldırılarak seçmeli hale getirileceğini belirtmiştir. Bu kararla zorunlu ikinci yabancı dil olan Almanca dersi seçmeli duruma düşürülerek Almanca öğretimine yönelik politikaya olumsuz bir girişimde bulunulmuştur. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı ortaöğretim kademesinde zorunlu olan ikinci yabancı dil derslerinin 2023 yılından itibaren seçmeli konuma getirilmesinin bu karardan etkilenen paydaşlardan olan öğrenci ve veli görüşleri doğrultusunda değerlendirmektir. Bu kararın öğrenciler ve veliler tarafından olumlu veya olumsuz olmak üzere nasıl karşılandığını araştırmaktır. Bu amaca ulaşmak için çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan olgubilim yöntemi kullanılmıştır. Verilerin elde edilmesinde veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden faydalanılmıştır. Görüşme tekniğiyle elde edilen verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz tercih edilmiştir. Çalışmanın sonucunda hem öğrencilerin hem de velilerin alınan bu kararı ikinci yabancı dil açısından olumsuz değerlendirerek Almanca dersinin tekrar zorunlu ders olarak devam etmesini istedikleri, öğrencilerin okul ortamında Almanca öğrenme imkânlarının ellerinden alınarak gelecekte mesleki yaşamlarında ihtiyaç duyacakları yabancı dilden mahrum bırakıldıklarını düşündükleri belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yabancı Dil Eğitimi, İkinci Yabancı Dil, Almanca, Seçmeli Ders, Ortaöğretim.

INTRODUCTION

Foreign language education in Türkiye is one of the most important aspects of our education system. When examining the historical process of foreign language teaching, it is understood that various changes have been made to foreign language teaching policies and practices over time, with German being the most affected by these changes (Aksöz & Balcı, 2018; Balcı, 2022). The foreign language strategies implemented by the Ministry of National Education have undergone a series of changes over time. When these changes related to foreign language teaching are examined in chronological order, it is seen that the first foreign language instruction began in fourth grade in 1997. With the transition to the eight-year basic education system in 1997, students began taking foreign language courses starting in the 4th grade. In 1998, the Ministry of National Education published a book called “Hallo Kinder” for teaching German and introduced the German course in the 4th and 5th grades (Islattı, 1999: 17). Starting from the 2001-2002 academic year, a compulsory second foreign language course was added to the curriculum of Anatolian Teacher Training High Schools, Anatolian Fine Arts High Schools

and Science High Schools, and later from the 2004–2005 academic year onwards, it was extended to other school types. Within the scope of the changes that took place in the 2005–2006 academic year, the second foreign language was included in the weekly course programs of Anatolian Fine Arts High Schools and Science High Schools as a compulsory course for two hours per week (MEB, 2006: 1 and Balcı, 2012). As mentioned above, there has been a smooth transition from monolingualism to multilingualism in foreign language teaching. Therefore, the inclusion of German in school education after English will contribute to the spread of multilingualism and, consequently, multiculturalism (Koçak, 2013). Providing students with the opportunity to learn different foreign languages will add value to their career choices, as well as their ability to understand a different culture and develop broader perspectives. According to the weekly course schedule of secondary education institutions, numbered 56 and dated 19.02.2018, of the Board of Education of the Ministry of National Education, the second foreign language was taught as a compulsory course for 2 hours per week in Anatolian High School, Science High School and Social Sciences High School in the 9th, 10th, 11th and 12th grades (Yaprak, 2023: 299). However, changes such as making this course a compulsory second foreign language and then making it an elective are only a reflection of the change in language education policies. As a matter of fact, the decision taken by the Ministry of National Education in August 2023 is to remove the German course from the compulsory courses and make it an elective course. In the August 2023 issue of the Ministry of National Education's Official Gazette of Announcements, it was stated that the German course as a compulsory second foreign language will be gradually removed from the compulsory courses starting from the 9th grade level in 2023–2024 academic year (MEB, 2023). With this decision, German, a compulsory second foreign language, was made an elective course. This policy, which made German optional, could potentially disrupt the positive developments in foreign language teaching noted above. In addition, removing German from the compulsory courses for 9th grade students will also make it possible to see the effects of policy changes in language education on students' language preferences. In this context, the aim of this study is to evaluate the decision to make compulsory second foreign language courses optional as of 2023, based on the opinions of students and parents who are directly affected by this change, and to investigate how they perceive this decision, either positively or negatively. The study has unique value in determining how this decision was evaluated based on the opinions of students and parents. The research questions are as follows;

- What are students' opinions on making German an elective course?
- What are parents' opinions on German becoming an elective course?

This research was conducted to understand the language attitudes towards the German course, to examine how students in different types of high schools reacted

to this change, and to gain an in-depth understanding of the effects of this decision taken by the Ministry of National Education regarding the German language teaching policy on the language preferences and cultural interactions of students and parents.

METHOD

Research Model

Phenomenology, one of the qualitative research methods, was used in this study, which evaluated the views of students and parents on the reduction of German courses, that is a compulsory second foreign language at the secondary education level, to an elective second foreign language in accordance with the decision taken by the Ministry of National Education in August 2023. Phenomenology is a research approach that explores individuals' perceptions and experiences related to an event or situation using data collection tools (Aslan, 2018). This method involves interviewing participants to uncover and understand their experiences related to the topic under study (Büyüköztürk et al. 2013). Semi-structured interviews were used to collect data. This study explored how students and parents viewed this decision regarding German being made elective, whether positively or negatively.

Research Group

While determining the research group of this study, maximum variation sampling, one of the purposeful sampling methods, was preferred. The reason for preferring maximum variation sampling is to obtain data appropriate to the purpose of the study by reaching participants with different characteristics related to the research topic. In maximum variation sampling, people with different conditions, locations, and qualifications are included in the study (Creswell, 2017). The rationale for choosing this method is to understand the attitudes of students studying in different types of high schools and their parents towards changes in language education policies and to determine the differences in these attitudes between high school types. Therefore, the research group for this study consists of high school students and their parents residing in Elazığ province. Since the research article was limited to a certain number of pages, data from administrators and teachers were not collected. The target population for the study consisted of students and their parents from various high school types. 60 participants, consisting of students and parents from Anatolian High Schools, Science High Schools, and Private High Schools. The demographic characteristics of participants in two categories, students and parents, are presented below in a table. For participant confidentiality, S1 refers to the first student and V1 refers to the first parent.

Table 1. Demographic Characteristics of Student Participants

Participant order	Gender	School type	Grade level
S1	Woman	Science High School	9th grade
S2	Woman	Science High School	9th grade
S3	Man	Science High School	9th grade
S4	Woman	Anatolian H. S.	9th grade
S5	Man	Anatolian H. S.	11th grade
S6	Woman	Anatolian H. S.	9th grade
S7	Man	Anatolian H. S.	12th grade
S8	Woman	Private H. S.	9th grade
S9	Man	Private H. S.	10th grade
S10	Woman	Private H. S.	9th grade
S11	Woman	Science High School.	10th grade
S12	Woman	Science High School	9th grade
S13	Man	Science High School	9th grade
S14	Woman	Science High School	9th grade
S15	Woman	Anatolian H. S.	9th grade
S16	Man	Anatolian H. S.	11th grade
S17	Man	Anatolian H. S.	12th grade
S18	Woman	Private H. S.	9th grade
S19	Man	Private H. S.	9th grade
S20	Woman	Private H. S.	10th grade
S21	Woman	Anatolian H. S.	12th grade
S22	Man	Anatolian H. S.	12th grade
S23	Woman	Anatolian H. S.	9th grade
S24	Woman	Anatolian H. S.	9th grade
S25	Woman	Anatolian H. S.	9th grade
S26	Woman	Anatolian H. S.	9th grade
S27	Man	Anatolian H. S.	11th grade
S28	Woman	Anatolian H. S.	10th grade
S29	Man	Anatolian H. S.	9th grade
S30	Woman	Anatolian H. S.	9th grade

The demographic characteristics of the high school students participating in the study are given in Table 1 above. When Table 1 is examined, a total of 30 students from three different school types participated in the study: 7 students from Science High Schools, 17 students from Anatolian High Schools, and 6 students from Private High Schools.

Table 2. Demographic Characteristics of Parent Participants

Participant order	Gender	Age	Educational status
V1	Woman	35	Doctorate
V2	Man	47	Master's Degree
V3	Woman	37	Bachelor's degree
V4	Woman	39	Bachelor's degree
V5	Woman	33	Bachelor's degree
V6	Woman	41	Bachelor's degree
V7	Man	43	Associate Degree
V8	Woman	40	Primary education
V9	Man	48	Associate Degree
V10	Woman	50	Master's Degree
V11	Man	60	Primary education
V12	Woman	42	High school
V13	Woman	40	Associate Degree
V14	Man	44	High school
V15	Man	45	Bachelor's degree
V16	Woman	39	Bachelor's degree
V17	Man	49	High school
V18	Woman	40	High school
V19	Man	40	Bachelor's degree
V20	Man	60	Primary education
V21	Man	42	Bachelor's degree
V22	Woman	36	Bachelor's degree
V23	Woman	52	High school
V24	Man	39	Primary education
V25	Woman	48	High school
V26	Man	41	Bachelor's degree
V27	Man	58	High school
V28	Man	45	Bachelor's degree
V29	Woman	38	Bachelor's degree
V30	Woman	55	Bachelor's degree

Table 2 shows the demographic characteristics of the parents who participated in the study. As seen in Table 2, the data were collected from a total of 30 participants: 4 primary school graduates, 7 high school graduates, 3 associate degree graduates, 13 undergraduate graduates, 2 master's degree graduates, and 1 doctorate holder.

Data Collection Tools, Data Collection and Analysis

The data for this study were obtained through a semi-structured interview technique. This technique was chosen to gather detailed data on the research group's opinions, attitudes, and experiences related to the topic, so as to meet the overall aims of the study (Yıldırım & Şimşek, 2008). The researcher prepared the interview questions to be administered in the interviews. Two separate interview questionnaires were prepared for student participants and parent participants. The prepared semi-structured interview questions were sent to two foreign language teaching experts to obtain their opinions. The questions were then finalized in line with the feedback provided by the experts. The questions posed to the student participants are listed below.

- What do you think about German being made an elective course as a second foreign language in the 9th grade?
- Would you like German to be an elective course in other classes besides 9th grade?
- Does knowing German as a second foreign language give you an advantage over your peers?
- Do you think that knowing a second foreign language will have a positive impact on your future career?
- Were you given the right to choose a second foreign language at the school you studied at?
- What course or foreign language options were offered to you instead of German lessons?
- What are the positive aspects of teaching German as a second foreign language?
- What are the negative aspects of teaching German as a second foreign language?
- Would you like to see German become a mandatory second foreign language again?
- Do you think that knowing a second foreign language will put you in an advantageous position when finding a job?

As seen above, 10 questions were addressed to the student participants in the semi-structured interview form. Accordingly, the questions aim to obtain data on

the general student opinions regarding the German course being made an elective second foreign language in the 9th grade, the general and professional advantages of knowing a second foreign language, the situation of giving students the right to choose an elective second foreign language, and the positive and negative aspects of learning German as a second foreign language from the student's perspective.

The questions directed to parent participants are listed below.

- Would you like your child to learn a second foreign language?
- Which language or languages would you prefer to learn?
- Do you give your child the opportunity to learn a second foreign language within your means?
- Do you support the Ministry of National Education's decision to make German an elective course as a second foreign language? What is your assessment of this situation?
- What are the positive aspects of this decision from your perspective as a parent?
- What are the negative aspects of this decision from your perspective as a parent?
- What do you think about the importance of a second foreign language in your child's educational life?
- Do you think that knowing a second foreign language will give your child an advantage in business life?

In the semi-structured interviews, 8 questions were asked to the parent participants. These questions were designed to provide data on whether parents support their child learning a second foreign language, provide opportunities for their child to learn a second foreign language, general thoughts on German being an elective course, and whether they think this decision should also apply to English courses.

The data were obtained within one month, starting on May 14, 2024. The interviews were conducted by the researcher. Interviews with student participants were conducted face-to-face at school during hours convenient for the students outside of class hours. Parent participants were contacted through the student and teacher to determine a suitable date and time for the interviews. Interviews with parent participants were conducted online because most of the parent participants

were working parents. Each interview lasted approximately 10-12 minutes. The researcher did not make any subjective assessments during the interviews to avoid influencing the participants.

Descriptive analysis was used to examine the data obtained through interviews. The data were analyzed to assess the attitudes, motivations, advantages, and disadvantages of students and parents toward changes in language policies. Interviews with each participant were first recorded, and then, in accordance with ethical guidelines, these records were written into a Word file, naming them as Ö1, Ö2, Ö3 for student participants and V1, V2, V3 for parent participants. While the audio recording files were being transferred to a Word file, possible errors made by the participants in their spoken language were corrected and the correct forms of the words were written. A category key form was then prepared for the data. The answers to the questions were converted into appropriate themes and categories. This stage was conducted for each interview question. Categories and subcategories related to the themes were created, and frequencies were recorded. Some categories were adjusted due to possible compatibility issues within the themes, categories, and subcategories. Duplicate categories were combined. A foreign language education expert was consulted on the themes and categories, and the final versions of the themes and categories were organized, and the data were presented systematically.

Transferability, confirmability, and credibility procedures were applied to ensure trustworthiness. For confirmability, expert and researcher interview transcripts were examined and evaluated separately. In this step, the transcripts of eight participants were examined. The result was calculated using the formula $[(\text{Consensus} / \text{Consensus} + \text{Disagreement}) \times 100]$ developed by Miles and Huberman (1994). This formula is “reliability = consensus / consensus + disagreement”. According to this formula, if the agreement between the researcher and expert evaluations is 90% or more, the expected level of reliability is achieved (Akt. Saban, 2008). As a result of the confirmation review, it was concluded that the minimum was 65%, the maximum was 90% and the average was 94.7%. During the writing phase of the findings, direct quotes from the participants’ responses were included and a transferability process was carried out. To ensure credibility, participants were emailed interview transcripts to verify whether their statements were written correctly. Participants confirmed that the statements in the transcripts were their own.

The research results are intended to contribute to the evaluation of language education policies from the perspective of students and parents. This study is significant because it is the first research conducted immediately after the German course was made elective and because this decision was evaluated in line with the opinions of students and parents. In addition, it is expected that the results obtained will be shared with the relevant institutions and this decision will be reviewed and this research will contribute to positive changes in the field.

FINDINGS

In this section, data obtained from two different groups, students and parents, who constitute the research group, are presented separately. The data obtained from the student participants is presented below.

Findings Regarding Student Participants

Below are the themes that include the general opinions of secondary school students regarding the inclusion of elective German courses.

Table 3. General thoughts on making the German course optional

Theme	Categories	Subcategories	f
TEMA 1 General thoughts on making the German course optional	1.1. Should have been a compulsory course	1.1.1. Opportunity to learn two foreign languages	3
		1.1.2. Offering the opportunity to learn a new language	5
		1.1.3. Adding empathy ability	6
		1.1.4. Getting to know a different culture	10
		1.1.5. Not being given a choice	10
		1.1.6. Contribution to professional competence	13
	1. 2. Must be an elective course	1.1.7. Gaining an advantage	15
		1.2.1. Knowing English is enough	7
		1.2.2. Unnecessary	8
		1.2.3. Not having enough time	10
		1.2.4. It is a difficult language	15

Student participants stated that German courses should be included in the compulsory course category due to their positive benefits, such as providing the opportunity to learn a second foreign language, experiencing a different culture, gaining empathy, gaining an advantage over non-German speakers, and increasing professional competence. Examples of student participants' opinions on this theme are provided below.

S1: "I would like the German course to be compulsory as a second foreign language, because it would contribute greatly to the development of both my English and German." S1 stated that since German and English belong to the same language family, she transferred what she learned in German classes to English positively, and therefore, removing German classes from compulsory courses had a negative impact on learning English.

S6: "The course name is optional, but we were not given any options to choose. I wish it had remained mandatory." S6 stated that although the German course was

reduced to an elective course status, they were not asked for their opinion on whether they wanted to choose it or not, and that German was directly removed from the curriculum.

S8: *"I think it would have been better if it had remained a compulsory course. Actually, I want to learn German anyway. I'm interested in German, but I have trouble finding time to take courses during school hours. If it had been a compulsory course, I would have had the opportunity to learn German at school."* S8 stated that the opportunity to learn German was taken away from her because German was an elective course, and that she did not have free time to learn German by taking a course because of school.

S11: *"I think it's good. The weekly lesson hours allocated for German are only two. What can we learn in two lessons? If the number of hours were increased, I would have wanted it to remain a compulsory course. But I think it was a good decision to make under these circumstances."* S11 stated that making the course an elective course was a positive decision because the two-hour weekly German lesson hours were not enough to learn the language and it was not possible to learn German in this short time.

S12: *"I think it should have remained a compulsory course. Many professions, such as genetic engineering, are developed in Germany but not in Turkey. I think it would be beneficial for us students to learn this language if we want to study in Germany or get a job at a German company or institution in the future."* S12 stated that German should continue as a compulsory course because of Germany's very successful position in the field of engineering and the chance to work with German companies after starting her career.

S17: *"It is a more difficult language than English and it is a course that students have difficulty with, so it makes sense for it to be an elective."* S17 considered it a positive decision to make German an elective language because it is a relatively difficult language in terms of structure compared to English and because students have difficulties in the learning process.

S20: *"I don't think enough time is allocated to German lessons. I have a general interest in languages. I like English, and I liked German too. But our lesson hours are very limited. That's why I don't think they're enough. I wish the lesson hours were increased instead of eliminating the course completely."* S20, who is interested and eager to learn a foreign language, stated that German cannot be learned because of the limited number of German course hours, and that it would be more beneficial for them to increase the course hours rather than abolish German courses.

S26: *"I think it should have been continued as a main course instead of being made an elective. Because learning a new language means having a new soul, it opens a way for us to get to know different cultures. It also allows us to look at different ideas from a different perspective. It allows us to get to know cultures. It allows cultures to look at each other better, understand each other, and empathize."* Ö26, who has a high level of foreign language awareness, stated that learning a new language should continue to be a compulsory course, as it will enable people to get to know new cultures, empathize with them, have broad perspectives, and enable societies with different cultural structures to understand each other through language.

S29: *"I think it's a ridiculous practice, because we see etiquette instead. I wish etiquette added something, it doesn't add anything, but I think speaking German would give us an advantage in both business and social life."* Ö29 stated that the "Manners" course added to the curriculum instead of the German course did not contribute to their academic, cultural and moral development; however, learning German would provide an advantage in both professional and cultural contexts.

Table 4. German course is an elective course in all grades except 9th grade.

Theme	Categories	Subcategories	f
THEME 2: German course should be an elective course in all grades except the 9th grade.	2.1. Must be an elective course	2.1.1. Yes	6
	2.2. Should remain a compulsory course	2.2.1. Yes	22

Student participants were asked to provide their opinions on whether they would like German courses to be an elective course in 10th, 11th, and 12th grades. Six participants stated that German courses should be an elective course, while 22 participants stated that it should remain a compulsory course. Participants answered this question only with yes or no. As can be seen from the data in Table 4, a large majority of participants want German to remain a compulsory course. Below are some examples of participants' opinions.

S17 *"Yes, I would like it to be an elective in all classes because it is a challenging language."* S17 wants German to be an elective course in all classes so that he can be exempt from the course because German is a difficult course for him.

S21: *"Of course not, but if something is done, it should either be done completely or not at all. I think if it is made optional in the ninth grade, I don't think students will choose it because their interest in German will decrease after the ninth grade. Therefore, it should either be available in the ninth grade as well, or it should be made optional in all grades".* S21 stated that this decision was inconsistent within itself, and that the German course offered as an elective in the 9th grade could

negatively affect students' interest and desire to learn German, and therefore, it would cause a decrease in their motivation to learn German in other grades in the following years.

S22: "No, I think it should be implemented as a main course, like English. Because when students go abroad, they can act more consciously. They will not have any difficulties." S22 emphasized that knowing a foreign language will provide students with an advantage in the long run, stating that it is a basic need when working or traveling abroad, and therefore students should not be denied the opportunity to learn a second foreign language.

S26: "No, I think it should have remained a main subject. In fact, it should have been made a main subject in the ninth grade. It could have been introduced not in primary school, like English, but in the second grade, but in the fifth grade. The earlier we start, the more advanced we can be." Ö26 emphasized the importance of teaching foreign languages at an early age by stating that German should be included in the curriculum not only in the 9th grade but also in the basic education level, such as English, starting from earlier.

Table 5. Knowing German as a second foreign language puts students at an advantage compared to their peers.

Theme	Categories	f	Subcategories
THEME 3 Knowing German as a second foreign language gives students an advantage compared to their peers	3.1. Advantageous	26	3.1.1. Providing employment opportunities
			3.1.2. Employers attach importance to the number of languages spoken
			3.1.3. Effective communication
			3.1.4. Getting to know different cultures
			3.1.5. Not known to everyone
			3.1.6. Having a vision
			3.1.7. Ability to think differently
			3.1.8. Providing self-confidence
			3.1.9. Ability to study abroad
			3.1.10. Socialization
3.2. Does not provide advantage	4	3.2.1. Learning more common languages	

When Table 5 is examined, 26 participants stated that knowing German gave them an advantage compared to their peers who did not know German, while 4 participants stated that it did not provide an advantage. Participants stated that knowing German would put them at an advantage in terms of professional, social and personal development, such as finding a job, communicating, getting to know a different culture, and gaining self-confidence. Below are examples of participants' opinions directly.

S4: *“I definitely think it will have a positive impact on our future careers. If I apply for a job and it says on my CV that I know German, I think it will give me an advantage over others.”* According to S4, knowing German makes her stand out professionally and makes her a preferable person in job applications.

S8: *“Yes, it definitely does. Nowadays, everyone is considered to know English. As if it were not a foreign language. So, knowing German would definitely put us ahead of our peers.”* S8 stated that learning German as an alternative to English makes one more preferable to those who do not know German, since it is accepted that everyone knows English nowadays.

S11: *“Of course, our communication skills will be stronger and we will get to know different cultures. According to S11, speaking a second foreign language contributes to the development of a person’s communication skills by giving them the opportunity to get to know a new and different culture.”*

S14: *“No, because it would be beneficial for us to know it, but German wouldn’t be of much use when there are languages like Chinese, Arabic, and Spanish that are spoken by billions of people and have become world languages.”* S14 stated that learning Arabic, Chinese, or Spanish, which have become popular recently, instead of German, would give her an advantage over her peers.

S26: *“Of course it does, because our prestige in an environment increases, and when people congratulate us, our self-confidence increases accordingly. This makes us trust ourselves and believe that we can do better things.”* S26 stated that knowing German not only contributes to professional, academic and cultural aspects, but also supports the development of self-confidence due to the appreciation of the individual.

Table 6. Student opinions on the contributions of knowing German as a second foreign language to professional life

Theme	Categories	f	Subcategories
THEME 4: Contributions of knowing German as a second foreign language to professional life	4.1. Positive	26	4.1.1. Following the field from foreign sources 4.1.2. Being recognized in the profession 4.1.3. Ability to work abroad 4.1.4. Ability to communicate with foreign colleagues 4.1.5. Access to foreign resources 4.1.6. Ability to work in foreign companies
	4.2. Does not provide advantage	4	4.2.1. Learning more common languages

Another question asked the participants about the contributions of knowing German to their professional lives. 26 participants stated that German language contributed to their professional lives, such as following the field from German sources, becoming well-known in the profession, being able to work abroad, and working with German companies, while 4 participants stated that knowing other foreign languages widely spoken in the world would be professionally beneficial for them. Below are examples of participants' opinions directly.

S5: *"I think it will definitely have an impact. We will improve our relationships by meeting people from different cultures and backgrounds. We will increase cultural awareness."* According to Ö5, knowing German contributes to the development of professional life by providing the opportunity to communicate with people from different socio-economic structures.

S11: *"Yes, I think so, because I plan to choose engineering or medicine in the future. It is important to know an additional foreign language to be able to work with different countries in related professions."* S11 stated that she wanted to make her professional choices in engineering or medicine in the future, and therefore knowing German would contribute to her career in these professions.

S24: *"I think so, because we live in a global age and have now entered the technological age. Therefore, we will have a lot of interaction with other countries. There will be a lot of people traveling abroad. We hope that many people will come here from abroad. That's why knowing a language is so important for the development of languages and for people to communicate with each other. Also, since I want to study law, I know that knowing German will give me access to many more resources, and this will give me an advantage."* S24 stated that due to the development of technology, borders between countries have disappeared and countries are in constant communication with each other economically, socially, culturally and politically, and as a result of this situation, knowing a second foreign language will be beneficial in terms of reading resources in the relevant language.

S26: *"Of course, it would allow us to reach higher levels, that is, to achieve better financial means, and to obtain better options. Because the current situation in our country is not the same as in other regions abroad. They are at a more advanced level, and if we go there, we might be valued more. In other words, because the opportunities there are greater, we can reach better positions."* Ö26 highlighted the economic development level of Turkey and Germany, stating that the profession a person practices in Germany has a higher economic reward compared to Turkey, and that one can achieve better professional positions. She emphasized that knowing German will provide the opportunity to live abroad and contribute to one's status and economic well-being.

Table 7. The school gives the right to choose a second foreign language

Theme	Categories	f
THEME 5 Giving the right to choose a second foreign language	5.1. Yes	0
	5.2. No	30

Participants were asked to express their opinions about whether the school administration would like students to choose German as a second foreign language. All participants stated that the school administration did not ask for their opinions on whether they wanted to take the German course. The data obtained suggests that students are not given the option to choose a second foreign language. Below are examples of participants' opinions directly.

S21: *"No, we were not given the right to choose, and in our time, German was not an elective course in the ninth grade. That's why we took German, and I benefited from it a lot. So, I think it would be more beneficial for all students if it were not an elective."* S21, who is in the 10th grade, stated that she had taken German in the 9th grade before the decision in question and that the German course was very useful for her, so it should continue as a compulsory course.

S23: *"No, it wasn't recognized. The administration itself assigned us a different elective course instead of German. They added a new one-hour course called Manners, and I think it was extremely unproductive. We don't do anything, we just sit around, and during exams, the teacher gives the questions and everyone gets a grade. It didn't do anything for us. There's no book anyway. We don't know what to study. It was such an unproductive hour, in my opinion."* Ö23 stated that the school administration did not ask the students for their opinions on whether they wanted to take the German course or not, that the administration gave the Etiquette course instead of the German course, and that this course was empty because no specific content was conveyed, and that during the exams, the teacher of the course shared the questions with the students in advance and thus achieved high grades.

S29: *"No, we were not given the right to choose. We went straight to school and saw Manners. I thought it was very strange. We were not asked anything. It's always the same thing; people already know what they're teaching about manners. People know what they're supposed to do."* S29 stated that although the German course was an elective, they were not given the right to choose it. The school administration gave them the Etiquette course instead of the German course, and that this course was not necessary because it taught moral behavior and etiquette, which are learned implicitly both in the family and in the social environment.

Table 8. *Course options offered to students instead of German lessons*

Theme	Categories	f
THEME 6 Elective courses offered to students instead of the German course	6.1. Second foreign language	0
	6.2. Astronomy	5
	6.3. Information Technologies	7
	6.4. The life of the Prophet Muhammad	9
	6.5. Etiquette	9

Table 8 shows the courses offered to students instead of German. The school administration offered the students “Etiquette,” “Astronomy,” “The Life of the Prophet Muhammad,” and “Astronomy.” Below are examples of participants’ opinions directly.

S24: *“We weren’t given any options; I think the administration chose the courses. We didn’t do anything. We don’t cover astronomy in astronomy anyway. We cover physics, but I don’t think the Etiquette course contributed much. It would have been better if it had been in German, because Etiquette, Religious Culture and Ethics, and the Life of the Prophet Muhammad all tell the same story. So, if it had been in German, the content would have been different. At least, I think it’s better to have two courses of German instead of five courses of religion.”* S24 stated that the administration added the astronomy and etiquette course to the curriculum, but that the astronomy course was not taught in accordance with its purpose and content, and that physics was taught in the relevant course, and that it would be more beneficial for them to have a German course instead of these courses.

S29: *“Only etiquette has come, and I think information technologies have also come. Computers are a waste of time anyway. I don’t think I’ve learned anything. They’re teaching us things we already know about etiquette.”* Ö29 stated that instead of German language lessons, they were given Etiquette and Information Technologies lessons, but these lessons were not productive. For example, there was no specific course content or book in Etiquette lessons, and they were taught the etiquette rules they knew in daily life.

Table 9. The positive and negative aspects of teaching German as a second foreign language for students

Theme	Categories	f	Subcategories
THEME 7: The positive and negative aspects of teaching German as a second foreign language for students	7.1. Positive	26	7.1.1. Contribution to academic life
			7.1.2. Improves memory
			7.1.3. Getting to know a different culture
			7.1.4. Developing a positive perception of learning a new language
			7.1.5. Contributing to personal development
			7.1.6. Encouraging learning different languages
			7.1.7. Ability to communicate with foreign people
			7.1.8. Desire to live abroad
			7.1.9. Investing in the future
			7.1.10. Contributing to culture
			7.1.11. Making it easier to find a job
			7.1.12. Contribution to professional development
			7.1.13. Breaking prejudice against foreign languages
	7.2. Negative	4	7.2.1. Lack of quality in German language teaching
			7.2.2. Teaching the course solely with an exam focus
7.2.3. Not giving lessons on communication			

Another question asked the participants about their views on the positive and negative aspects of teaching German as a second foreign language. As seen in Table 9, 26 participants stated that taking German courses was positive and 4 participants stated that it was negative. 26 participants stated that knowing German has many positive aspects such as breaking the prejudice against foreign languages, making it easier to find a job, making cultural and academic contributions, investing in the future, improving memory, being able to communicate with foreign people, living abroad, and developing a positive perception of the language. Those who expressed negative opinions about this based their opinions on reasons such as the lack of quality of German language teaching, the course being taught only in an exam-focused manner, and the lack of communication-focused teaching. Below, as an example, the participants' opinions are given directly.

S5: *"It's really nice to learn a different language besides English, and German is even better. Before taking German classes, I didn't know about German traditions and customs, their language, or their lifestyle. Now I know, it had a significant impact on the development of my knowledge of the language and culture."* S5 stated that he did not only learn a new language thanks to the German course, but also drew attention to the cultural contributions of learning a foreign language, not only the linguistic contribution, but also the knowledge of German traditions and culture. In addition, he stated that the German course contributed to him in many ways.

S11: *“Maybe having an idea about a different language could be encouraging. It might push me to learn German outside of school.”* S11 stated that the German course at school would encourage students to learn German in out-of-school environments and that it positively affected their attitude towards German.

S21: *“From a cultural and sociological perspective, it’s very important for people to know a second language, and because German is such a global language, it’s taught as a second language in almost every country in the world. Knowing German will be very beneficial for us, second only to English, both in terms of job opportunities and cultural interaction. Therefore, I think learning German has had a positive impact on me. According to S21, German is important for both finding a job and cultural richness because it is a widely spoken language in the world.”*

S22: *“I didn’t see much of an importance because I don’t think the German language education given at school is very useful. A higher level of German education can be provided.”* S22 stated that there is no positive aspect of having a German course because the German teaching process in schools is not efficient.

S26: *“Articles on topics we are very curious about are in foreign languages, and because the translation is not very accurate, we cannot fully understand them. It would be easier if we knew what they meant. We could do more accurate research.”* Ö26 stated that knowing German would make it possible to access studies written directly in German, as researching from translations of articles written in German sometimes gives incorrect information.

S28: *“They contribute to learning a second foreign language by making teaching German more comfortable, understandable, and effective in schools. They help me break my previous prejudice against other foreign languages.”* Ö28 stated that taking German lessons at school helped break down the prejudice she had previously formed against foreign languages and contributed to the development of her negative attitude towards the language in a positive way.

S2: *“The negative aspects are that these languages are taught to us only in an exam-oriented manner.”* S2 pointed out that teaching German as a second foreign language in schools does not focus on communication but only on exam-focused lectures, and stated that a successful teaching process cannot be achieved due to the lack of effective lectures.

S3: *“The main issue that needs to be addressed and given importance is explained without much emphasis. I think the aim of this course should not be the exams we will take, but at least reaching a level where we can express ourselves in this language”.* S3 shared the same thoughts as S2 and stated that German lessons were not taught in

a communication-oriented manner, but rather to pass exams, and that therefore, even at a basic level, communicative sentences could not be formed in German.

S24: *“There won’t be any negative aspects, because this is a contribution from the state, and removing it is absurd. We need to take advantage of this opportunity. Not everyone has the opportunity to learn a language, right? It would cost us both financially and in terms of time.”* According to S24, offering German to students in public schools is advantageous both in terms of time and money, because not everyone may have enough time and money to learn German.

Table 10. The situation of requesting that German be made a compulsory second foreign language course again

Theme	Categories	f
THEME 8 Requesting German to be made a compulsory second foreign language again	8.1. Yes	26
	8.2. No	4

Another question asked the participants whether they wanted the elective German course to be a compulsory second foreign language again. As shown in Table 10, 4 participants do not want German to be a compulsory course, while 26 participants want German to be a compulsory course again. Below are some examples of participants’ opinions.

S22: *“I definitely want it, because the next generations need to be raised more conscious, cultured, and equipped in every way.”* Ö22 stated that, based on the prediction that society will need more qualified individuals day by day, our education system should be arranged in a way that will allow for the training of new generations who are cultured, know a foreign language, and have high professional competence, and that the teaching of a second foreign language should be supported.

S25: *“Yes, after all, when we knew one language and switched to another, we would have difficulty pronouncing it in the simplest sense, and I think it would be easier for us to switch to other foreign languages if we knew a different language. That’s why I would want it to be mandatory.”* S25 stated that learning more than one foreign language will make the process of learning a new foreign language easier, and that multilingual learning environments will not only contribute to foreign language teaching academically, but will also create foreign language awareness by positively transforming learners’ perceptions and attitudes towards other foreign languages.

S27: *“Yes, I would like to see German reintroduced as a compulsory second foreign language course. As students, there was a demand for a second foreign language. The courses that replaced it were of no benefit. There aren’t even textbooks for the courses*

that replaced them. Students love German.” From the statements of S27, it is understood that although students have requested the German course, the German course has been removed from the curriculum and other courses have been added to the curriculum, and that there are no textbooks because the systematic content of the courses substituted for German has not been determined, and therefore, these courses are not productive.

Table 11. Knowing a second foreign language will put you in an advantageous position when finding a job.

Theme	Categories	f	Subcategories
THEME 9 Knowing a second foreign language will give you an advantageous position in finding a job	9.1. Yes	26	9.1.1. Offering the opportunity to work wherever you want
			9.1.2. Insufficient English
			9.1.3. Raising one's position at work
			9.1.4. Everyone knows English
			9.1.5. Providing advantages in engineering and medicine
			9.1.6. Ability to work in international areas
			9.1.7. Living in the age of technology
			9.1.8. Opening new job opportunities
			9.1.9. Benefiting from opportunities abroad
			9.1.10. Contribution to the field of health
	9.2. No	4	9.2.1. Learning more common languages

Participants were asked to comment on whether knowing a second foreign language would put them in an advantageous position. According to the data obtained, 26 participants stated that knowing German would give them an advantage in getting a job, while 4 participants stated that it would not give them an advantage. Participants stated that knowing German would provide them with many advantages, such as the opportunity to work wherever they want, promotion opportunities, taking advantage of opportunities abroad, and new job opportunities. Below are some examples of participants' opinions directly.

S1: *“Of course. Let's just say I couldn't find a job anywhere that suited me and my living standards. So, as a last resort, I found Germany, or another country where German is widely spoken. Learning German while working the job I found would have been quite challenging and tedious, but if I knew German, I wouldn't have experienced such a situation.”* S1 stated that if she could not find a job at the standards she wanted in her own country, she would have the opportunity to work in Germany or other countries where German is spoken, learning German beforehand would make it easier for her during her time abroad, and therefore knowing German would put her in an advantageous position.

S5: *“Knowing English has become a necessity nowadays; almost everyone knows it. Another thing that would differentiate me from others would be knowing a second language. It would also give me an advantage when it comes to finding a job.”* S5 stated that speaking English does not provide a special privilege to a person because English is known by almost everyone today, but knowing German as a second foreign language will make him more qualified than his peers and make him a preferable person when it comes to getting a job.

S15: *“Yes, I think so because I can work internationally.”* Ö15, who aims to work internationally, stated that German will provide her with a job opportunity at the international level she aims for.

S21: *“I think we live in a technological age, and with the benefits of this technological age, we’re opening up more to the international arena. We’re interacting more with people from abroad. When we go abroad, interacting not only with English but also with German and other languages, and speaking these languages fluently, will give us a much greater advantage in finding a job.”* According to S21, because we live in a time when technology is at its peak, communication and collaboration with other countries are widespread. Given that English is no longer sufficient, knowing a second foreign language like German would be advantageous.

S22: *“Yes, the current situation in our country actually summarizes this. Many qualified people who cannot find jobs here are trying to find work abroad. And a foreign language provides a significant advantage in this regard.”* S22 drew attention to the unemployment problem in the country today and stated that young people are looking for jobs abroad because of the lack of employment of qualified people and that foreign language skills are a necessity for this.

S25: *“I definitely think so. Our age is one of constant change and renewal. If we are planning to work abroad, especially in the health-related field, we need to know this language. It would have been beneficial for us to learn it while we were at school rather than wasting time learning it later.”* Ö25, who plans to be employed in the health field, stated that it would be advantageous for her to learn German during her academic career in order to be able to work in Germany in the future, otherwise the need to learn German would be an extra burden for her both financially and temporally.

S26: *“If we had taken this course, it would have been very beneficial for me in the future, as I want to advance in the professions I want, namely, either in medicine or engineering.”* Ö26, who plans to make her career choices in one of the fields of medicine and engineering, stated that German courses have been removed at the moment, but depending on her career plans, having German courses would be a great convenience for her.

Findings Regarding Parent Participants

The themes that include the general opinions of parent participants regarding the inclusion of elective German courses are presented in the tables below.

Table 12. The situation of wanting your child to learn a second foreign language

Theme	Categories	f
THEME 1 Wanting your child to learn a second foreign language	5.1. Yes	27
	5.2. No	3

Participants who were parents were asked whether they wanted their children to learn a second foreign language. As can be seen from Table 12, it was determined that 27 parents, who constitute the majority of the participants, wanted their children to learn German, while 3 parents did not want it. Examples of parent participants' views on the theme are given below.

V1: *"Of course, because in today's world, learning a language, that is, learning a second foreign language, is something that puts people ahead. That's why I would want my child to learn a second foreign language, of course."* V1, whose foreign language awareness is understood to be high from her statements, stated that she supports her child's learning of a second foreign language because knowing a second foreign language gives a person a feature that makes them stand out in today's world where international borders are becoming more flexible.

V2: *"Actually, I don't know because we couldn't do the first one, but I think a foreign language is something that should be known."* Although V2 thinks that English language teaching is not successful in our country, he stated that he wants his child to learn a second foreign language despite the failure in the first foreign language.

Table 13. Foreign languages preferred by parents

Theme	Categories	f
THEME 2 Parents' preferred languages for their children	2.1. Chinese	1
	2.2. Japanese	1
	2.3. Russian	1
	2.4. Spanish	3
	2.5. French	3
	2.6. Arabic	5
	2.7. German	19

An examination of the data in Table 13 reveals that parent participants prefer their children to learn German first, Arabic second, and Spanish and French third. Examples of parent participants' views on this theme are provided below.

V27: "Currently, English is taught in our education system. If I were to learn an additional language, I would want it to be German. Because I think German is the most widely used language after English, and is more effective both in commercial and scientific terms." V27 stated that he would prefer his child to learn German because it is a widely needed language in commercial and scientific terms after English.

V2: "I think schools should have several options. Both Eastern and Western languages. Students should choose one of these and learn it based on their interests or desires. They should know at least two languages. So, English is compulsory, and the second is German, French, Russian, and Arabic. It would be better if they taught whichever they want well." According to V2, our education system should support the second foreign language process by offering students more than one second foreign language option, both western and eastern languages, without imposing language restrictions.

V12: "She can learn German, she already learned German at school. She can also learn French, I would love to, it's hard, but I think both of these languages are rude." V12 stated that her child already has German lessons and that she would prefer to learn French in addition to learning German.

Table 14. Parents' ability to provide opportunities for their children to learn a second foreign language

Theme	Categories	f	Subcategories
THEME 3 Parents' ability to provide their children with opportunities to learn a second foreign language	3.1. Yes	18	2.1.1. Private tutoring
			2.1.2. Sending students to language courses
			2.1.3. Supporting students with private schools
			2.1.4. Purchasing foreign language applications online
	3.2. No	4	3.2.1. Lack of financial means
			3.2.2. Unnecessary
3.3. I'll think about it later	8	3.3. Progress depending on teaching planning	

When the data in Table 14 is examined, it is understood that 18 parents contribute to the foreign language learning process by providing their children with opportunities such as private lessons, language courses, private schools and online courses. Eight participants stated that they supported their child's foreign language learning process based on their child's curriculum, while four participants stated that they were unable to contribute to this process due to financial reasons. Examples of parental participants' views on this theme are provided below.

V25: *“Not right now, but I’m thinking about it in the future. My child is currently in 10th grade, and she studied German a little last year. She also likes German. I expect her to improve her science studies a bit. After that, if she’s willing, I’ll consider taking such a course. Why not?”* V25, whose child is studying in the 10th grade, stated that although they prioritize science classes because their child’s science grades are weak, they will give her the opportunity to take German courses in the future because she likes German.

V6: *“We did not hire a private tutor, she goes to a private school and studies there anyway.”* She stated that her V6 child was already studying in a private school and that German language teaching was supported sufficiently, so she did not send her child to any additional courses.

V12: *“We give it, she asked for a dictionary and we got it, if she doesn’t want anything else we can do that too as long as she learns, if she wants to learn we can get a private tutor.”* She stated that they meet the material needs of V12 children, such as dictionaries, and that they will support their language learning process by meeting any requests their children may have regarding language teaching.

V16: *“Yes, I do. I hire a private tutor and he is a university student.”* V16 stated that private German lessons allow his child to learn a second foreign language.

V19: *“Yes, I do. I send him to courses. I have apps I use myself, like Duolingo or Cambly. We also got a membership for our child so he can at least play games on his tablet or computer. We have him spend half an hour talking with foreign instructors. I check his interest well, and when he realizes he can do it, he gets even more enthusiastic.”* V19 stated that he had his child take a German course, and that he had also increased his child’s engagement with foreign languages through digital language applications, resulting in an increase in his interest and motivation in German, and that the opportunities he offered to his child had yielded positive results.

Table 15. Parents’ support for the Ministry of National Education to make German as a second foreign language elective course

Theme	Categories	f	Subcategories
THEME 4: Parents’ support for the Ministry of National Education to make German as a second foreign language elective course	4.1. I do not support	22	4.1.1. Frequent changes in language policies
			4.1.2. Discouraging students’ enthusiasm for language learning
			4.1.3. German being an important language
4.2. I support	5	4.2.1. Learning more common languages	
		4.2.2. Lessons are ineffective	
4.3. I’m undecided	3	4.3.1. It is unknown why the Ministry of National Education made this decision.	

Another question asked parents whether they supported the Ministry of National Education making German as a second foreign language elective. Twenty-two participants stated that they did not support the decision taken due to reasons such as frequent changes in foreign language policies in Turkey, reduced motivation of students towards foreign languages, and German being an important language; five participants stated that they supported the decision due to the teaching of more common languages and the ineffectiveness of German lessons; and three participants stated that they were undecided on the issue because they did not have an opinion on the decision. Examples of parent participants' views on the theme are given below.

V3: *"Yes, I support it. I don't think German is very productive. I mean, it was very incomplete before, for example, when it was given as a second language in secondary school. It was always started and left unfinished. That's why I think it can be removed."* V3 stated that although her child started taking German lessons in secondary school, the teaching process was not productive due to the interruption of the course, and that she supported the decision due to this negative experience with German.

V12: *"They've confused the children. I think the children's routine has been disrupted. They say this and that, and then they change something every year. These children are 14 or 15 years old, and they're just following whatever anyone says. I think whoever's in charge doesn't think about the children, and we're disturbed by this, too. There's an inconsistent system. I don't even know what to say. What's a child supposed to do?"* She stated that the frequent changes in the V12 education system disrupted children's order due to confusion and that the decisions made were made without considering the students' interests and wishes, causing them to experience motivation and adaptation problems.

V13: *"I don't support it, I don't know why they changed it. She was happy to say that we will have German lessons in high school during the summer holidays."* V13, whose child has just started 9th grade, stated that she has been happy and excited since the summer because her child will be taking German lessons in secondary education, but she did not support the decision because her desire and excitement were dampened by this decision.

V16: *"I think German should not be an elective because it is an important language."* V16 thinks that German should not be trivialized by making it an elective course because it is an important language needed for the future of their children.

V19: *"I don't support it, I think it should be mandatory. Children in this age group can pick up almost anything, they are very smart, why take it away from them when they have the opportunity?"* V19 stated that children's biological advantageous

situation for learning a foreign language should be taken advantage of and their language learning opportunities should not be taken away from them because their age and cognitive development are very suitable for learning a language.

Table 16. Advantages and disadvantages of making German an optional second foreign language

Theme	Categories	f	Subcategories
THEME 5: Advantages and disadvantages of making German an optional second foreign language	5.1. Positive	11	5.1.1. Spending more time on other subjects
			5.1.2. Optional
			5.1.3. Ability to learn more languages
			5.1.4. Üniversite sınavında çıkmaması
	5.2. Negative	19	5.2.1. Compulsory learning is more educational.
			5.2.2. Discouraging children's enthusiasm for learning a language.
			5.2.3. Disregarding German.
			5.2.4. Not giving students the right to choose.
			5.2.5. Making them choose courses other than language.
			5.2.6. Taking away the opportunity to learn German.
			5.2.7. Forcing students to choose courses they can pass more easily.
			5.2.8. Preventing language learning.

Participants who were parents evaluated the decision to make German an elective course positively because they could spend more time on other courses, those who wanted to take the course could take it, and there were no German questions in the university exam. However, they evaluated it negatively because it took away the opportunity to learn German, discouraged children's desire to learn the language, did not give them the right to choose, and prevented them from learning a second foreign language. Examples of parent participants' views on the theme are given below.

V13: "For me, there is no positive aspect. The child's enthusiasm was broken, maybe she could have laid the foundation and we could have understood whether she was interested or not, at least there would have been a change." V13 stated that not taking German lessons for her child, who was eager to learn German, discouraged her child's desire and enthusiasm to learn, and that if they learned German at school, they could at least lay the foundations of German and support this process after school, according to their own means. She stated that there was no positive side to the decision.

V14: "I don't know, there's nothing positive to say about this, that's my opinion. What positive aspect would there be in reducing something? Saying it's optional is like ignoring it anyway. You say it's optional, it's unnecessary. That's how I understand it, and that's how the kids understand it too, anyway, no one asks them anything." V14

stated that the decision had taken away their children's opportunity to learn a second foreign language. Although it was announced that the German course would continue as an elective course, the course was removed without consulting their children because both the children and the administrators perceived the elective course as "unnecessary and unimportant." Therefore, the decision was not a positive one.

V15: *"My child comes home from school and gets very tired. I don't want him to get tired for a lesson that won't be on the exam. He can't save himself by going abroad with the knowledge he learned in high school."* V15 thinks that the decision is positive because his child comes home very tired due to the heavy course workload at school, he does not want to spend extra energy on a course that will not be included in the university exam and he does not want to get tired from the German lessons at school.

V18: *"It helps me study for my exams more easily. Physics and maths are difficult, my daughter falls asleep while doing homework in the evening."* V18, who shared the same thoughts as V15, stated that she evaluated the decision positively because numerical subjects such as physics and mathematics were difficult and that removing one course from the curriculum would reduce her child's burden and enable her to study for the exam more easily.

V5: *"Teachers and schools will not choose. Elective courses are not something that many children choose anyway. The administration usually does it. And the administration will never let it go because it's an elective. I think that's why it's negative."* V5 stated that the concept of elective courses has a structure that can be interpreted and implemented in different ways at the discretion of the school administration, and that the administration evaluates the decision negatively because it will directly remove elective courses from the curriculum without offering them to the students' choice.

V10: *"Now, maybe children may not be very successful in learning a foreign language, so they can easily escape. If we leave it to their own will, they may want to choose simpler courses with higher grades. That's why I think it's negative. It would prevent them from learning a new language."* V10 stated that making students who do not have a high awareness of learning a foreign language a decision-making mechanism in foreign language teaching will not yield healthy results, and that in this case, the decision in question is negative because the students will not be able to take advantage of the opportunity to learn a new language by focusing on courses that are relatively easy for them to pass and in which they get high marks.

Table 17. Parents’ views on the importance of a second foreign language in their children’s education

Theme	Categories	f	Subcategories
THEME 6 Opinions on the importance of a second foreign language in children’s education	6.1. Important	26	6.1.1. Admiration
			6.1.2. Expanding job opportunities
	6.2. Useful		6.1.3. Ability to travel abroad
	6.3. Necessary		6.1.4. Child’s self-development
	6.4. Requirement	2	6.1.4. 1. Expanding horizons
		2	6.1.4. 2. Ability to communicate with new people
	6.5. Not important	2	6.5.1. Not knowing is not a loss.
	6.6. Unnecessary	2	6.5.2. No questions appear on the exam.

Another question asked parent participants their opinions about the importance of a second foreign language in their children’s education. Twenty-six participants stated that a second foreign language was important, beneficial, necessary, and essential for their children’s education, while four participants considered it unnecessary and unimportant. Examples of parental participants’ views on this theme are provided below.

V2: *“I mean, I admire people who know many languages. Therefore, one of my children or the others, all of them, know several foreign languages, not just the second, but I think the third, the fourth, the more languages we can give them, although we haven’t been able to give them any at the moment, the happier I would be, frankly.”* V2, a parent with a high level of foreign language awareness, stated that he admires people who speak foreign languages, and although he is not successful in getting his children to learn a foreign language, he would be very happy if his children knew not only a second foreign language but more than two.

V10: *“I think a second foreign language means a second life. There will be more job opportunities. There will be more networking opportunities. That’s what I think.”* V10 stated that knowing a second foreign language means a second life for a child, both in terms of job opportunities and the number and quality of people she can communicate with.

V12: *“Of course, it’s important. I want my child to know. Maybe he or she will want to go abroad in the future. After all, he or she now has the purchasing power abroad. He or she doesn’t even have the purchasing power left in Turkey. He or she can go there and live comfortably now. That’s why knowing the language is so important.”* V12 emphasized the economic conditions in Turkey and stated that life has become more difficult due to the decrease in purchasing power, and that knowing a foreign language is important because it will allow your child to go abroad and earn a living there.

V18: *“I don’t think it’s that important, what would happen if she didn’t know?”* According to V18, it is not a deficiency for her child not to know a second foreign language, so she thinks that a second foreign language is unimportant in her child’s education.

V19: *“One foreign language isn’t enough these days; people expect people to know at least two or three. I know that German is among the most spoken languages right now. I travel abroad all the time, and people know several languages besides their own. What’s surprising is how little value this has been given in our country.”* V19, who travels abroad frequently, is surprised to see that foreign languages are not given the necessary importance and are devalued in our country, even though the people he meets abroad can speak more than one foreign language. According to him, it is obvious that knowing a single foreign language is not enough and that a second foreign language is now a necessity, in line with the changing world demands depending on the various interactions and communications between countries, both commercial and cultural.

Table 18. Parents’ opinions on whether knowing a second foreign language gives children an advantage in business life

Theme	Categorier	f	Subcategories
TEMA 7 İkinci yabancı dil bilmenin çocuğu iş hayatında avantajlı duruma getirmesi	7.1. Yes	28	7.1.1. Motivation for work
			7.1.2. Ability to work abroad
			7.1.3. Competitiveness
			7.1.4. Ease of employment
			7.1.5. Facilitating work life
			7.1.6. Higher salaries
			7.1.7. Ability to receive promotions
			7.1.8. Increased self-esteem
	7.2. No	2	7.2.1. Unnecessary
			7.2.2. Not using in professional life

Another question asked parent participants about whether their children’s knowledge of a second foreign language would be advantageous in their professional lives. Twenty-eight participants stated that their children’s knowledge of a second foreign language would be advantageous in their professional lives, citing reasons such as gaining competitive advantage, earning higher salaries, getting promoted, working abroad, and finding a job more easily. Two participants stated that it was unnecessary, believing their children would not use a foreign language in their professional lives. Examples of parental participants’ views on this theme are provided below.

V10: *“Of course, nowadays, everyone who applies for a job is asked what foreign languages they know. They ask what level of knowledge they have and how well they can speak these. That’s why it’s important.”* V10 stated that knowing a second foreign language is an advantage in business life, as job applications ask which foreign languages a person knows and at what level, regardless of their profession.

V11: *“I think about it, I see young people around me. Now everyone knows a foreign language, and tomorrow no one will give a job to someone who doesn’t know the language. Knowing one language is hard to come by, and knowing a second language will put you ahead, it’s an advantage in every sense.”* When he observed the young people around V11, he stated that everyone now knows a foreign language, and that knowing a second foreign language is very important and gives a person an advantage in order to stand out and be preferred among these young people.

V13: *“I think even grown men with a profession are trying to learn a language. I wish they would think about the future of our children.”* V13 thinks that even adults who have been practicing their professions for years and have no worries about finding a job are trying to learn a foreign language, and that it becomes clearer how important and necessary it is for young people, who are still at the beginning of their lives, to learn a second foreign language.

V18: *“My daughter wants to become a lawyer, I don’t know if it will be useful for her, I guess there is no need.”* V18 stated that her daughter, who plans to become a lawyer, will not be able to gain an advantage in business life because she thinks she will not need a second foreign language.

V19: *“Yes. As someone in the aviation industry, based on my own profession, I can see how important a foreign language is. We are citizens of a global world, and you can’t even communicate with people in Turkey using only Turkish anymore. I hope our young people will take a second foreign language into their pockets, even if it’s just to boost their self-esteem. I’m sure it will make a difference in their lives.”* As a parent working in the aviation industry, he stated the importance of foreign languages based on his experiences, and that knowing more than one foreign language will contribute significantly to both the professional lives and self-esteem of young people, as the concept of world citizenship has come to the fore rather than the concept of citizenship of a specific country.

DISCUSSION, CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

German as a second foreign language, which has been compulsory since 2004, was removed from the compulsory courses in Science, Anatolian and Social Sciences High Schools and reduced to the status of elective courses in the August issue of the Announcements magazine published for the 2023-2024 academic year. In this

context, this study evaluated the decision to make German, a compulsory second foreign language in secondary education, an elective course based on the opinions of students and parents. Data were collected using separate data collection tools designed for students and parents, and the resulting data were evaluated separately.

Data obtained from students indicated that students believed German should be a compulsory course. Participants supported their views with reasons such as the opportunity to learn a second foreign language, gain exposure to a different culture, gain empathy, gain an advantage over non-German speakers, and increase their professional competence. The reasons given by the participants for the necessity of German language courses are consistent with the reasons for learning a foreign language stated in many studies (Akgüneş and Sabuncuoğlu, 2020; İnan, 2021). An important result of the research is that the majority of the participants want the German course to continue as a compulsory course. Participants stated that knowing German would put them at an advantage in many aspects, including professional, cultural, social and academic, compared to their non-German speaking peers. The positive contributions obtained were also noted in the studies of Balcı (2016) and Kırmızı (2010). It was determined that German language contributed to their professional lives, including following the field through German sources, becoming well-known in the profession, and working with German companies abroad. In the study conducted by Öztürk et al. (2025), it was concluded that not knowing German was an obstacle to professional development and working in Germany, and therefore the participants' desire to learn German increased. These findings are also consistent with the results of this study. Another important finding from the study is that, despite being an elective course, the school administration did not allow students the right to choose. Instead of German, courses on etiquette, astronomy, and the life of the Prophet Muhammad were offered. A large majority of participants stated that knowing German has many positive aspects such as breaking down prejudices against foreign languages, making it easier to find a job, making cultural and academic contributions, investing in the future, improving memory, being able to communicate with foreign people, living abroad, and developing a positive perception of the language. Many studies in the literature also support these results (Kabakulak, 2018; Sarı, 2023; Tanrıkulu and Üstün, 2024). They attributed the negative aspects of having German lessons in schools to reasons such as the lack of quality of German teaching, the course being taught only in an exam-oriented manner, and the lack of communication-oriented teaching. It has been proven by many studies that participants experience negative situations during the teaching process of German lessons (Kırmızı, 2009; Koçak and Çobanoğulları, 2017; Oflaz, 2019). It is understood that almost all of the participants want German to be a compulsory course again, for multiple reasons such as the content of the courses added to the curriculum instead of the German course is not systematically created and there is no textbook that reflects the content of the

courses. From the data obtained, it was determined that the participants thought that knowing German would give them advantages in many ways, such as the opportunity to work wherever they want, to get promoted, to benefit from opportunities abroad, and to offer new job opportunities. These results also show that the participants' awareness of learning German is in a good state.

From the findings obtained from the parents, it was determined that 27 parents, who constitute the majority of the participants, wanted their children to learn German due to their high foreign language awareness. In the research of Akgöz and Gürsoy (2014), it was stated that the desire to learn a foreign language is high. Parent participants stated that they preferred their children to learn German first, Arabic second, and Spanish and French third. Parents contribute to the foreign language learning process by offering their children opportunities such as private lessons, language courses, private schools and online courses. Some parents stated that they could not support their children's second foreign language learning process due to financial inadequacies. It has been determined that the majority of parents do not support the relevant decision of the Ministry of National Education due to the frequent changes in foreign language policies in Turkey, the decrease in students' motivation towards foreign languages, and the fact that German is an important language. Some parent participants evaluated the decision to make German an elective course positively, as it allowed them to spend more time on other courses, those who wanted to take the course could take it, and there were no German questions in the university exam. Parents who evaluated this decision negatively based their reasons on the fact that their children were deprived of the opportunity to learn German, their desire to learn the language was discouraged, they were not given the right to choose, and learning a second foreign language was prevented. One of the important results obtained is that 26 participants think that a second foreign language is important, useful and necessary for their children's education, while 4 participants think that it is unnecessary and unimportant. It has been determined that almost all of the participants think that their children knowing a second foreign language will bring advantages to their business lives, such as gaining competitive power, receiving a higher salary, getting promoted, being able to work abroad, and finding a job easily, as mentioned in many studies (See Kınısız, 2005; Özer, Yılmaz, 2017; Hussein, Temizkan and Temizkan, 2008).

In general, according to the data obtained from both students and parents, it has been concluded that the decision taken by the Ministry of National Education regarding the German course hinders the teaching of a second foreign language and negatively affects the students' affective development by affecting their perceptions, attitudes and motivations regarding learning a foreign language, as well as their academic development, especially in their professional lives. In the relevant decision, it was determined that although the course was defined as elective, it was

completely removed by the school administration and other courses were added instead, and students were deprived of the opportunity to learn a second foreign language in the school environment.

Language education in Türkiye is an important factor shaping the education system and students' language preferences. Changes in language policies have significant effects on student attitudes and language learning strategies in parallel with the changes in policies in this area (Ulum, 2024). These changes in language education policies profoundly affect the language options available to students and the dynamics of their learning processes. Foreign language education is a cornerstone of our country's educational strategies. Changes in this area are causing anxiety and uncertainty for students and parents. It is an undoubted fact that decisions taken in education will yield results through long-term implementation. Therefore, as can be understood from the results obtained in this study, this decision has a negative impact on the second foreign language teaching process. Before making decisions about foreign language teaching, needs analysis studies should be conducted and more useful decisions should be made in line with the needs, interests and desires of the target audience, which will lead to a successful foreign language teaching process. In addition, multilingual foreign language teaching should be supported and, in this direction, German as a second foreign language should be included in the curriculum as a compulsory subject in secondary education. The limitation of this study is that the data were collected only from students and parents, namely students, teachers, parents and administrators, who are stakeholders in education and training. In another study, more general results can be obtained by taking opinions from other stakeholders and including different school types in the research group.

RESOURCES

- Akgöz, E. ve Gürsoy, Y. (2014). Turizm Eğitiminde Yabancı Dil Öğrenme, İstek ve Kararlılıkları: Selçuk Üniversitesi Beyşehir Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2(1), 21-29.
- Akgüneş, S. G. ve Sabuncuoğlu, O. (2020). Anadolu Lisesi Öğrencilerinin 2.Yabancı Dil Olarak Almanca Öğrenmelerinde Motivasyon Düzeylerini Etkileyen Faktörler. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 193-209.
- Aksöz, M. ve Balcı, T. (2018). Deutsch als Zweite Fremdsprache an Anadolugymnasien. Kompetenzerwartungen und Kompetenzniveaus. T. Balcı, A. O. Öztürk, E. Serindağ (ed.), *Schriften zur Sprache und Literatur / Dil ve Edebiyat Yazıları II*, içinde (104-111). London: IJOPEC Publication.
- Aslan, Ş. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Balcı, T. (2012). Ein Überblick über Deutsch als Fremdsprache in der Türkei, *Tribüne*, no. 4, 3-6.
- Balcı, T. (2022). Almanca Öğretmenliği Lisans Programlarına İlişkin Düşünceler. T. Balcı, A. O. Öztürk, M. Aksöz (ed.), *Schriften zur Sprache und Literatur / Dil ve Edebiyat Yazıları VI*, içinde (5-13) İstanbul: Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Balcı, U. (2016). Anadolu Liselerinde İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Eğitimi: Batman İli Örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (29), 334-341. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.757>.
- Büyükköztürk, Ş. vd. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 15. B. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, John W. (2017). *Eğitim Araştırmaları: Nicel ve Nitel Araştırmanın Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi*. (Çev. Ed. Halil Ekşi), İstanbul: Edam yayın.

- Hussein, A. T., Temizkan, S. P. ve Temizkan, R. (2008). Turizm Alanında Öğretmenlik Eğitimi Veren Lisans Programlarında Yabancı Dil Eğitimi: Akademisyen ve Öğrencilerin Değerlendirmeleri. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 102-119.
- Islattı, H. (1999). Türkiye'de Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi ve Almanca Öğretmenlerin Hizmetçi Eğitimleri. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Edebiyat Fakültesi Alman Dili Ve Edebiyatı Bilim Dalı, İstanbul.
- İnan, G. (2021). Bir Kültür Aktarıcısı Olarak Edebiyatın Almanca Ders Kitaplarına Yansıması. *Alman Dili Ve Kültürü Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 65-81.
- Kabakulak, A. (2018). Turist rehberleri açısından iş doyumunun önemi. *Turist Rehberliği Dergisi (TURED)*, 1(1), 1-12.
- Kınsız, M. (2005). Mesleki Yabancı Dil Eğitiminin Sürdürülebilir Gelişmeye Katkıları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (13), 259-270.
- Kırmızı, B. (2009). Etkili bir Almanca öğretimi için öğretmen beklentileri. *Balkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(22), 268-280.
- Kırmızı, B. (2010). Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Almanca Dersinin Öğretimine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 197 -210.
- Koçak, M. (2013). Çok-kültürlülük açısından dil hakları. *Liberta Yayınları*.
- Koçak, M. ve Çobanoğulları, F. (2017). Dünyada ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde Danimarka örneği. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-12.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2023) *Tebliğler Dergisi*, cilt: 86, sayı: 2789-EK 2, 1318-1436.
- MEB, (2006). Ortaöğretim kurumları 10, 11 ve 12. sınıf ikinci yabancı dil Almanca dersi öğretim programı. Ankara.
- Oflaz, A. (2019). Almanca hazırlık sınıfı öğrencilerinin kaygı, dil öğrenme stratejileri kullanımları ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *Diyalog interkulturelle Zeitschrift für Germanistik*, 7(2), 305-319.
- Özer, S. ve Yılmaz, E. (2017). Mesleki Yabancı Dil (İngilizce) Dersine Yönelik Nitel Bir Araştırma. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11, 339-352.
- Öztürk, R. E. ve Çakır, G. (2025). Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Akademik Personeli ve Öğrencilerinin Almanca Öğrenmeye ve Almanya'da Eğitim ve Çalışma Fırsatlarını Keşfetmeye Yönelik Algıları: Yabancı Dil Eğitimi, Kültürel Çalışmalar, Dil ve Eğitim, Almanca Öğrenme ve Almanya'da Eğitim ve Kariyer Fırsatları. *Journal of Pure Social Sciences (puresoc)-Pak Sosyal Bilimler Dergisi (paksos)*, 6(10), 47-67.
- Saban, A.(2008). İlköğretim I. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *İlköğretim Online*, 7(2), 421-455.
- Sarı, H. (2023). İşgücü Göçü ve Sendikalar: Almanya'ya Misafir İşçi Göçüne Alman Sendikaların Yaklaşımı. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (34), 147-178.
- Sezer, S. (2024). *Yabancı Dil Eğitiminin ve Öğretiminin Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü Lisans Öğrencilerine Getirisi, Nitelikli İşgücüne Katkısı* [Tam Metin Bildiriler Kitabı]. International Eurasian Conference on Educational & Social Studies 119-134.
- Tanrıkulu, L. ve Üstün, B. (2024). Almanca Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencilerinin Lisansüstü Eğitim Yapma Nedenlerine İlişkin Nitel Bir Çalışma. *International Journal of Language Academy*, (35), 104-114.
- Ulum, Ö. G. (2024). Tarihi izlerin peşinde: Bulgaristan ve Türkiye'de dil politikası ve İngilizce dil öğretimi. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 4 (3), 1035-1044.
- Yaprak, İ. H. (2023). 2006-2011-2017-2018 Ortaöğretim Almanca Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması. *İğdir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32, 297-310.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018) *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

